

PROLETÄRER I ALLA LAND FÖRENA ERI

FOLKETS VILJA – FOLKETS BESLUT

KAMRAT J. LAURISTIN'S, N. RUUS',
O. SEPPE'S, A. JÕEÄÄR'S

T A L

VID RIKSDAGENS II SAMMANSÄTTNINGSS
I SESSION

FÖRLAGET RK „POLIITILINE KIRJANDUS“, TALLINN 1940

Est. A - 17 231

PROLETARER I ALLA LÄND FÖRENA ER!

FOLKETS VILJA – FOLKETS BESLUT

KAMRAT J. LAURISTIN'S, N. RUUS',
O. SEPPE'S, A. JÕEÄÄR'S

T A L

VID RIKSDAGENS II SAMMANSÄTTNING
I SESSION

FÖRLAGET RK „POLIITILINE KIRJANDUS“, TALLINN 1940

Förlaget: RK „Poliitiline Kirjandus“.

Ansvarige redaktör A. Waarandi. Korrektorers E. Nyman, K. Lund och K. Wulf.
Oversatt av E. Nyman, N. Bles och M. Westerblom. Teknisk redaktör H. Tõnisson.
Förlagets beställings nr. 613. Lämnats till sättning den 24. IX 1940. Lämnats till
tryckning den 23. XII 1940. Tryckarkens antal 4½. Tryckta antal 1500 ex. Tryck:
„Oktoober's“ tryckeriet. MB-1617—1619.

Pris: 50 kop.

Издатель: Государственное издательство политической литературы. Отв.
редактор: А. Вааранди. Корректоры: Э. Ниман, К. Лууд и К. Вульф.
Перевел: Э. Ниман, Н. Блесс и М. Вестерблом. Техн. редактор Х. Тениссон.
Номер заказа 613. Сдано в набор 24 IX 1940. Подписано в печать
23 XII 1940. Печатных листов 4½. Тираж 1500. Типография «Октообер».
MB-1617—1619. Цена 50 коп.

Воля народа — решение народа. Речи тов. И. Лауристина, Н. Рууса,
О. Сепре и А. Иыэра. Издание на эстонском языке.

С49041861

Parlamentsledamoten J. Lauristin's
referat
angående Estlands konstitution

Hållet vid Riksdagens första sammanträde
den 21 juli 1940.

Referenten J. Lauristin: Ärade Parlamentsledamöter!
Ärade kamrater!

Estniska folket upplever en stor historisk vändpunkt. Den 21 juni står som en milstolpe i det arbetande estniska folkets historia, inför vilken varje medborgare stannar och frågar: vad bär framtiden i sitt sköte, hur kommer estniska folkets öde att utvecklas, hur skola vi ordna vårt liv som av krigsprovokatorerna hade förts i en outredlig härva? Reaktionärernas klick blev så hänsynslös och fräck, att den ej mer höll för heligt varken folkets bästa eller statens säkerhet, utan i hemlighet smidde på förrådiska planer emot folket, sörjde endast för sin egen välfärd och fickintressen. Det arbetande folket lämnades emellertid i den allra största fattigdom, svält och arbetslöshet. Reaktionära klicken köpslog med estniska folkets självständighet och existens liksom med växelmynt på Varschaus, Londons och Paris börser. Krigsprovokatorerna sålde estniska folket till Londons kanonmatsuppköpare efter det de polska panerna hade gått i bankrutt och dragit in polska folket i krig — på samma sätt som våra krigsprovokatorer ville göra med vårt arbetande folk. Den samvetslösa svarta klicken kunde en vacker dag endast konstatera faktumet, att den var ertappad. Krigsprovokatorernas gärningar stodo i öppen dager och deras spel var spelat. Sovjetunionens vittbe-

römda Röda armé tog själv hand om vårt säkerställande, så att vi i detta nu kunna njuta djupaste lugn, kunna fortsätta vårt arbete och utveckla vår kultur, under det andra stater, t. o. m. den stora och ända till tänderna beväpnade franska regeringen, med några handutsträckningar sopats från jorden. Den estniska uppkomlingsbourgeoisien har alltid varit en kedjehund åt imperialisterna. Den har ända från början på det mest nedriga sätt, med allra slavlikaste svanssviftningar gått och nött imperialisternas köksdörrar, sökande hjälp emot Estlands revolutionära proletariat och emot estniska bondebefolkningen. Men så knipslugt och med ett dylikt dubbelt ormväsande har den icke tidigare visat sina förädare-egenskaper som nu, då den saboterade Estlands pakt med Sovjetunionen och i hemlighet smidde pappunion med imperialistiska kedjehundar bakom knutarna. Fientlig och fördärvbringande var den svarta klickregeringens utrikespolitik för estniska folket. Fördärvbringande och fientlig har den ända från början varit för estniska folket, då baronerna och deras avskum 1918 kommo för att sälja det arbetande estniska folket åt vissa imperialister. Då denna kombination inte tillfullo lyckades, när Baltiska Hertigens järnhand även strypte de anhängandes egen andning, då började nötandet av andra imperialisters köksdörrar — och åter endast för att vara fördärvbringande och fientlig mot det arbetande estniska folket. Man behöver endast erinra sig alla dessa "tappra" funktionärers memoarer, och vi förstå genast varför engelska flottan, finska slaktare och andra blodtörstande hämtades hit, och vamm som hämtade dem hit. Deras namn äro säkert skrivna någonstans med "guldbokstäver", likaså deras grymma gärningar. Estlands uppkomlingsbourgeoisien har alltid bugat djupt för alla dem som hjälpt till att hålla våra motsätsliga arbetare och bönder i "styr". De ha behagfullt värmt sig under ryska örnenes vingar och flugit ur boet då ryska arbetaren och jordbrukaren tillsammans med Estlands arbetande folk knäckte örnenes vingben. Då hade estniska borgarklassen vatten i byxorna och började att söka nytt vingskydd. Då det ej lyckades att skaffa något vingskydd, kröp

den estniska uppkomlingsklassen under lejonets sida. Lejonet är emellertid endast så länge ett fruktat djur så länge djunglarna ännu växa. Då dessa nedhuggits, då människans teknik och det alltmer tillväxande inflytandet av proletariatet i världen har växt så starkt, som det t. ex. i våra dagar är i Sovjetunionen, då är icke skyddet under lejonsvansen längre tillräckligt starkt för estniska bourgeoisien (Applåder.) Estniska borgarklassens politik har således varit förintande och fientligt stämd mot det arbetande folket. För att kunna sätta denna förintningspolitik i verket, försågs estniska borgarklassen rikligt med vetemjöl och blodiga schineller, fläsk och mjölkpulver, likaså utnyttjades alla möjliga tänkbara redskap — till vad annat än för att besegra Leningrad! Och man gick ju tillsammans med Judenitš för att intaga Leningrad. Judenitš var emellertid tvungen att retirera fortare än vad som är vanligt, med blodigt huvud, likaså Pitka från Krasnaja Gorka. Estniska folket överhopades med fruktansvärda skulder vilka sträckte sig till tiotals miljoner kronor. Estlands ekonomi leddes av utländska imperialister, vilka på det mest våldsamma sätt exploaterade den estniska arbetaren som om det vore i en halvkoloni. Men icke enbart främmande kapital utan även eget "nationalkapital" vilket, som det nu senare har blivit bekant, roffades ihop på det mest skälmaktiga sätt i enstaka Suursöötars, Kukkers, Küttars, Jürimars och Viktor Päts'ars fickor. De utmagrade skoninglöst vår arbetarklass, bondebefolkning och arbetande intelligens. Det arbetande estniska folket måste låta flå av sig flera skinn, en del åt engelska lorder, andra åt s. k. stadsbönder. Vidare. Vilka oerhörda mängder av kapital och därav bärande procenter som förts ut ur landet, har ännu icke fullständigt kunnat klarläggas. På vilket sätt voro vi icke tvungna att skydda kapitalisternas intressen genom att nedslå tull- och skattetarifferna t. ex. inom oljeindustrien, skogshandeln etc. — och allt detta på bekostnad av dagsarbetarens svett och bondens ficka! Hur måste icke vår jordbrukare betala profit för varje kg järn, salt och konstgödsel till utländska kapitalister, likaså till våra egna i

fett badande direktörer då det ju allmänt är bekant hur jordbruksländerna exploateras av industriländer. Arbetarnas löner och levnadsstandarden trycktes ned med alla medel, lägre än i något annat av de övriga Europeiska rikena, allt med tillgripande av alla tänkbara medel, fängelse och galg. Slutligen utgår ju proletarietets kamp i stor utsträckning för en stegring av levnadsstandarden, vilken kamp utvecklar sig till nationalisering av leveringsredskapen och till övertagandet av statsmakten. Det är fullt naturligt att kapitalistklassen hur oduglig den än må vara, t. ex. såsom i Estland, använder den de allra blodigaste redskapen för att få till stånd en stegring av bivärdets normer, vare sig det är genom nedtryckning av arbetarens levnadsstandard med tillhjälp av statsmakten, eller på något annat sätt, ty slutligen är statsmakten ju ingenting annat än en maktapparat i den rådande klassens intressen. Under gynnsamma förhållanden och med tillhjälp av utländska imperialister, blev även estniska bourgeoisien herre över denna maktapparat. Det lyckades borgarklassen att utspela en samhällsklass mot den andra. Nu började ett blodigt nedtryckande av arbetarrörelsen.

Vi blotta med vördnad våra huvuden för de otaliga offren som Estlands arbetare- och bondebefolkning har måst föra till de blodtörstande uppkomlingarnas altare. Vi erinra oss estniska arbetarledaren Viktor Kingisepp (Parlamentledamöterna resa sig) vilken mördades likt ett vilddjur av bödeln och begravdes i en spårlös grav. Vi påminna oss blodsoffren: vid Isborsk, Jaan Kreuks, Jaan Tomp, Jürna m. fl., alla hjältar, vilka mördades bakom ryggen av den hänsynslösa bourgeoisien.

Vi erinra oss tusende oskyldiga människor, vilka dräptes djuriskt vid resningen den 1 december. Vi ha ännu alla färskt i minnet de i fängelse kastade kamraterna, som fingo multna tiotals år därför, att de fordrade bättre levnadsbetingelser för det arbetande folket. Vi minnas hur den medvetne arbetaren var fågelfri, hur varje bödeldräng och borgerlig lymmel kunde skymfa

och håna denne. Vågade han då börja emot kunde han fängslas. Huru rånades icke arbetarorganisationerna och huru uppeggades icke arbetarna till provokation och sändes provokatorer ut bland dessa för att göra sitt missionsarbete! Hur ha icke hundrade och åter hundrade medkämpare varit tvungna att fly ur riket och vistas där, där de knappast haft en plats att vila sitt huvud! Och varför? Jo därför, att Jürimarna, Eenpalurna och hela det råa krigsprovokatoriska, reaktionära och förrådiska schack skulle kunna fylla sina fickor, frossa och festa på lik. Säg mig, kan ett sådant förhållande fortsätta? (Starka mellanrop: Nej, det kan icke fortsätta!)

Vidare. Folkets själ och ande förgiftades med svart schouvinism, med avsky emot Sovjetunionen och mot det arbetande folket. Allt fortsatte med full fart. En liknande fientlig stämning inpumpades såväl i unga som gamla, i skolan och kyrkan. Det är då heller inte att undra på, om det ännu finns en del som ha mycket svårt att orientera sig i det förändrade läget. De våndas under de ärvda bojornas tyngd och försöka ännu i någon mån att erkänna dessa som förtryckte arbetarna. Förresten förmå dessa människor knappast frigöra sig ifrån schouvinismens och den orätta uppfostrans bojar, ifall inte våra ungdomsföreningar, partiet och allmänna organisationer komma dem till undsättning och göra klart för dem, vari skillnaden ligger mellan reaktionella maktens fosterlandskänsla och mellan det arbetande folkets national- och fosterlandskänsla. Eenpalus, Selters, Laidoners, Jürimas fosterlandskärlek bestod i förrädande av fosterlandet och i bortsäljande av detta till utländska imperialister i väster. De utsatte ännu nyligen oss genom sådana handlingar i verklig fara, där vi under loppet av ett par dagar kunde ha förvandlats till en icke existerande stat. Tack vare Oktoberrevolutionen och Sovjetunionen ha vi fått behålla vår självständighet, då varken tsartidens Ryssland eller någon vit generals nagan har erkänt en småstats rätt till självständighet. Detta historiska faktum har dolts för vårt folk och man har serverat den allra fräckaste skymf om Sovjetunionen.

Vi behöva här inte börja omkullkasta detta tadel, men det är viktigt för oss att hjälpa sanningen på fötterna.

Vilket förhållande ha vi nu? Vilken är då denna sanning?

Härpå svara ruinerna av våra storföretag i Kopli, Lasnamäe och på Lausmanns ängsvall, i Narva och på andra orter, överallt där förr tiotusentals arbetare arbetade vilka nu skulle ha arbetat med tio gånger större belastning och produktivitet. Man tycker om att framhålla vår brännskifferindustri. Tillåt mig emellertid säga, brännskiffern är endast ett gott lockbete för utländska hajar, vilka inhösa enorma dividender och exploatera arbetaren på det allra fräckaste sätt. Vi läsa varje dag historier om kapitalisternas skändliga handlingar, vilket till fullo understöddes av vår "folkregering". Nu klarnar det för varje dag allt mer för oss, av vilket enormt värde den "tysta tillvaron" var för hela den reaktionära, folkfientliga skocken. Under skenet av "folkenighet" härskade järnhanden, ett förhållande där arbetaren ej vågade knysta, där den arbetande intelligensen måste tiga och bondebefolkningen i stillhet fick knorra på tilläggsskattens ben. Under detta hårda politiska tryck och under skenet av en ärlig nationell propaganda, räfsade dessa nationella hajar miljoner i sina fickor. Arbetaren fick emellertid draga på byxremmen och vid den allra minsta fordring räkna med fängelse.

"Rahva Hääl" av den 20 juli frågar: Hur stego textilpriserna? och som underrubrik: "Med en enda kombination 30 miljoner cent renvinst?" Sålunda komma dessa herrars gärningar för varje dag allt mer i öppen dager. De påbörjade redan för 22 år tillbaka en kamp emot arbetarklassen, och som det redan nämnts, just därför att de skulle kunna fylla sina fickor, ett förhållande som det nu emellertid måste göras slut på. Jag berör här inte vår undervisningspolitik vilken fullständigt var lämpad för den reaktionellaste grupppolitik, där kapitalisternas söner och döttrar utgjorde en privilegierad klass, vilken byggde på fördunklandet av det arbetande folkets barn, där folkets kulturella nivå nedtrycktes oerhört lågt. Vi tala här icke om socialpolitik etc.

Vem bär ansvaret för att estniska folket har dragits vid näsan; vem ansvarar för korrupsionspolitiken? Naturligtvis alla folkfiender som förverkligat denna vålds- och korrupsionspolitik, alla krigsprovokatorer och deras svansfölje.

På vem basera ännu dessa ansvarslösa politikaner, spekulanter s. k. bönder, bankirer, grosshandlare och en hel legion av alla slags hajar? Kan man säga att de basera på samhällets breda lager?

Om det i republikens första dagar ännu var så, att dessa folkfiender, vilka nu gjort bankrutt, hade något slags stöd inom samhället, vilket de förmådde skaffa åt sig genom falska löften om jordutdelning och alla möjliga lögner, genom att skapa hat mellan stadsarbetaren och landsbefolkningen, om de då i viss mån hade ett slags ryggstöd bland bondebefolkningen, hantverkaren, arbetande intelligensen, nybyggaren, o. s. v., så bevisar nu den sista stora domen av folket, att de ha förlorat sin position och sakna vilken som helst vidare bas inom samhällets breda lager. Deras diktatur har blivit naken, deras ihåliga propaganda, patos och deras klangfulla ord om nationella medvetandet är ingenting annat än en skälla som ringer och koppar som skallrar, till vilken ingen arbetare, bonde eller intelligent människa sätter någon tillit. De ha ju endast sett utpressarens feta haka och fickor som aldrig bli fulla och vid vilkas ingång Eenpalu-Jürima-regeringarna själva hade fattat post: Vårt folk har nu genomlevt den borgerliga demokratiens illusioner, det har hört sagor om bourgeosisiens vackra "ideal" och levnadslånga framgångsrika idéer. Vår arbetarklass har fläckats med blod, bara därför att de glupska hajarna skulle kunna festa här i denna del av jordklotet. Nu ha de breda lagren av arbetarklassen sett, att en sådan regeringstyp ej duger mera, att makten har innehafvs av fiender till folket och att den riktats mot allt uppbyggande och hederlighet, likaså mot folkets produktiva krafter. Denna makt har fört vårt arbetande folk i ett tillstånd, där det ej mera finns utvecklingsmöjligheter, — vår produktion går tillbaka, folkets

inkomster möjliggöra icke mänskliga levnadsmöjligheter. Det finns ingen användning för folkets produktiva krafter, oss väntar förmultningen på samma sätt, som hela den kapitalistiska världen ruttar, likaså stiger inte nativiteten och vår vetenskapliga utveckling har stannat. Vi ha gjor bankrutt. Denna regeringsmetod, denna statstyp duger ej mera, den måste retirera och giva rum åt en ny makt. Plutokratisk-kapitalistiska maktapparaten måste ge rum åt en ny, färsk statsmakt. (Applåder.) Vi fordra tillsammans med hela det arbetande folket en ny makt, som representerar folkets vilja och som med järnkvast sopar bort alla folkfiender, vilka tillräckligt länge utpressat och förtryckt våra arbetande massor. (Applåder.) Vi måste uppfylla våra allra vidsträcktaste massors vilja, vilken tydligt nog yttrade sig i 21-juni-händelserna, då man för första gången utanför Kadriorgs slott kunde höra höga rop: Leve Sovjet-Estland! (Applåder.) Under 16-julidemonstrationerna fordrade tio- och hundradetusenden över hela riket Sovjetregering, och i dag, ja varje dag, fordra de allra vidsträcktaste kretsar inrättandet av Sovjetmakt. (Applåder.)

Valen den 15 och 16 juli artade sig till en mäktig viljeyttring från hela det arbetande folket, då folket fordrade endast en sådan folkrepresentation, som har suverän makt och som kan besluta vilka steg den måste taga för att förbättra det arbetande folkets levnadsvillkor, vad den borde bestämma beträffande vårt öde. Allt detta är endast vår och åter endast vår sak att besluta, då endast vi ha suverän makt, vilket även deklarerades av vår äldsta parlamentsledamot. (Applåder.)

Nu uppstår frågan, hur vi skola besluta över statsmaktsfrågan. Skola vi stanna vid denna som vägts och befunnits vara för lätt, vilken redan upplevts och som endast har hämtat fördärvelse, till vilken ingen människa mera har någon tillit? Skola vi stanna vid denna som folket har fördömt, i det den enhälligt gav sina röster för Estlands Arbetande Folks Block i vilkas politik och syften inte den ringaste tvekan kunde ha uppstått. Estlands

Arbetande Folks Block kandidater i egenskap av beprövade kämpare för det arbetande folket kunna icke stanna på halva vägen. Nej, deras mål är att föra de arbetande skarornas befrielsekamp till slut, så som det har gjorts i Socialistiska Sovjetunionen, (Applåder) där Sovjetmakten gäller, vilket är till förebild för hela världens arbetande massor. Vårt arbetande folk är historiens gunstling, ty alla lyckliga sammanträffanden ha velat, att vi skola kunna skaka av våra utsugare från vår hjässa. Och vi vilja göra det! (Applåder.)

Vi veta, att en verklig nationell utveckling vidtar där, där den borgerliga makten slutar, så som vi se det i Sovjetunionen.

Om vi betrakta råden från historisk synpunkt, så kunna vi erinra oss, att dessa för första gången uppstodo under 1905 års revolution, där Lenin yttrade, att råden äro början till den nya revolutionens maktapparat. Råden ha nu blivit mäktiga under den store Stalins ledning, de ha utvecklats till de allra bästa, mest fulländade och fria maktredskap emot arbetarklassens, bondebefolkningens och den arbetande intelligensens förtryckare. (Applåder.)

"Vari består då Sovjetunionens kraft jämfört med andra, äldre organisationers maktformer?" frågar Stalin.

Just däri, att råden omfatta proletariatets massorganisationer, ty endast de inbegripa utan undantag alla arbetare.

Däri, att råden äro de enda massorganisationer, som omfatta alla förtryckta och utpressade arbetare, jordbrukare, soldater och matroser.

Däri, att råden äro de allra mäktigaste organisationerna för revolutionen.

Däri, att råden direkt äro massornas egna organisationer, d. v. s. de äro de mest demokratiska och mest autoritativa organisationer, vilka maximalt underlätta deltagandet i den nya statens uppbyggnadsarbete. Likaså underlätta de förvaltandet av staten och inrikta maximalt skapande krafter bland massan för att förintä det gamla och kämpa för det nya.

Den inre sidan av Sovjetmakten består däri, att de mest omfattande revolutionära organisationerna från klasser, som tidigare förtrycktes av godsägare och kapitalister, nu äro den stående och enda grundvalen för statsmakten och för hela statsapparaturen.

Vilka äro Sovjetmaktens karakteristiska egenskaper?

Sovjetmakten är den mest vidsträckt och demokratiska statsform bland alla möjliga statstyper.

Vidare.

Sovjetmakten är även den internationellaste statstypen, ty den förintar nationella förtryckningar och gör gällande nationernas likaberättigande.

Sovjetmakten förenar i sig såväl den lagstiftande som den utövande makten i en enda statsorganisation. Den sammanbinder massorna med statsapparaturen och lär dem att leda staten.

Lenin sade:

"Råden av delegater från arbetarnas-, soldaternas- och bondebefolkningens republik äro icke enbart en anstalt av högre demokratisk form, utan de äro även den enda statskonstitutionen som försäkrar en smärfri övergång till socialismen." — Vi vilja ha en högre typ av demokratiska anstalter som försäkra oss frihet och en smärfri övergång till socialismen, så som våra genialiska arbetare-ledare lära oss. (Applåder.)

Det är således klart för oss, vilka fördelar den nya statsmakten har. Likaså har det klarnat för våra arbetande massor, att vårt hittills gällande statsskick fört oss i en villervalla och att vårt folk förts en förgängelse tillmötes. Folket har sagt sin mening om det förra statsskicket och vi måste sätta folkets vilja i verk, utan att rygga tillbaka. (Applåder.) Vi måste skapa en ny konstitution, som för vårt folk till blomstring tillsammans med den stora Sovjetunionens fria folk. Dessa ha just tack vare råden kunnat uppnå en så hög utveckling, så att det stora Ryssland som förr var dumt, blint, ett efterblivet jordbruksland, vilket var och en kunde skuffa undan med fötterna, nu utveck-

lats till ett mäktigt industriland. Det intager t. ex. första platsen på maskinindustriens område i Europa och tågar i täten på alla områden. (Ihållande applåder.)

I Sovjetunionen leda arbetarna själva fabrikerna, de leda själva det ekonomiska uppbyggnadsarbetet och de ha nått glänsande resultat.

Där odla bönderna åkrarna utan godsägare.

Låt oss taga t. ex. Socialistiska Ukraina. Dess industriproduktion överstiger betydligt hela industriproduktionen i tsar-tidens Ryssland. Jämfört med år 1913 har den stigit 8,4 ggr. $\frac{4}{5}$ av hela produktionen produceras av fabriker byggda under Sovjetregeringens tid.

Maskinbyggnadsindustrien i Ukraina visar för närvarande 45 ggr. större produktivitet än 1913. Tillbyggda och med ny inredning försedda äro nära 30 maskinbyggnadsfabriker, bland dessa den största i Europa, nämligen Vorošilovgrads lokfabrik, Kramatorsk's stormaskinbyggnadsverk, Harkovs' och Zaporozje's kombainbyggnadsverk, kombinatet "Zaporoztalj" och många andra.

På Dnjeprs högra strandbrädd resa sig Europas mäktigaste kraftstations — Lenins Dnjeprogess', imponanta byggnader. Denna kraftstation ger mera elektrisk energi, än alla Rysslands kraftstationer sammanlagt gävo år 1913.

På Ukrainas rika åkrar ge nästan alla i Ryssland växande sädessorter rikliga skördar. Under loppet av de år Sovjetregeringen varit rådande i Ukraina, ha dess åkrar fått ett tillskott av 17 nya sädesslag.

Beträffande arealen av vindruvsplantagerna, står Ukraina på första platsen i Sovjetunionen. Skörden i kolhoserna hade 1939 växt med 21,5% jämfört med 1938 års skörd.

På åkrar, där ännu för 21 år tillbaka långsamma oxar stegade, släpande plogar efter sig, där arbeta nu omkr. 90.000 traktorer, över 30.000 kombainer, 50.000 lastbilar.

Detta är endast ett exempel från Sovjetunionens stormande utveckling. Den har endast, och åter endast varit möjlig tack vare Sovjetmakten.

Sovjetmakten möjliggör en ännu stormigare utveckling för folkens ekonomi, kultur, litteratur och vetenskap, emedan alla dessa grenar förr nedtryktes på det mest skändliga sätt, på samma sätt, som våra krigsprovokatorer efterapande tsartidens deržimorder förtryckte våra minoriteter ända till förtvivlans gräns.

Från minoriteternas utveckling i Sovjetunionen veta vi, att Partiet och Rådsregeringen försäkrade de efterblivna minoritetsrepublikerna en oerhörd nationell-kulturell stegring och en stor tillväxt av producerande krafter. På Unionsrepublikernas territorium ha hundraden av nya företag uppstått. I Kazahstan grundades Karagadnas stora kolbassäng, Balhaš koppargjutningskombinat, bly-, zink-, socker- och textilindustrier. I Kirgisien ha många nya företag grundats på stenkols-, nafta-, sockerraffineringens, bomullsrensningens-, sidenväveriets- osv. områden. I Uzbekistan ha de stora Taškend- och Fergana-textilkombinaterna rests, jordbruksredskapsfabriker, elektriska kraftverk o. s. v.

Icke-skrivkunniga finnas ej mera, ej ens bland nomad- och polarfolken, vilka bebygga förra Rysslands gränsområden. Folk, som förr ej hade eget skriftspråk, ha nu fått ett sådant med tillhjälp av Sovjetunionens vetenskapliga institut, i vilkas spets Sovjetunionens Vetenskapsakademi står. I Sovjetunionen utges 2.294 tidningar på 70 nationers språk. Tusenden av böcker utkomma i upplagor på flera miljoner exemplar på 111 språk. "Kort sammanfattning av kommunistiska partiets historia", utkom på 48 språk i 16,2 miljoner exemplar.

Före revolutionen fanns i de östra muhammedanska staterna överhuvudtaget inga teatrar. I dag står emellertid teaterkonsten i Azerbejdžan, Uzbekistan, Kirgisien och andra nationella fristater på en hög nivå.

Det bör anmärkas, att den nationella kulturens höjning i Sovjetunionens republiker samtidigt även öppnade folkpoesiens out-

tömbara källor i samtliga Unionsrepubliker. Den gjorde flera av särfolkens nationalepos till en gemensam skatt för alla folk i Unionen. Sålunda har kirgisernas epos "Manas" upptecknats och översatts till flera av Sovjetunionens språk. Till sin vidd har detta verk ingen motsvarighet bland världslitteraturens alster. Likaså har kalmuckernas epos "Dšangar", den grusiska poeten Šota Rostavelis genialiska verk "Hjälten i tigerskinn", armenernas epos "Sassuns David" och andra verk översatts till flera språk, vilka utgöra nya skatter i världslitteraturens skattkamarar.

Sovjetunionens grundlag föreser likaberättigande för alla medborgare i Unionen, oavsett vilken ras eller nationalitet de tillhöra.

Med hänseende till alla omständigheter som timat efter 21-juni omvälvningen och Riksdagsvalen den 14 och 15 juli 1940 där Estlands Arbetande Folks Block erhöi en majoritet med bred mariginal, där de bredaste lagrens vilja tydiligen är uttryckt, där de själva önska bestämma sin stats- och sitt eget öde och där de arbetande massorna, arbetarna i städerna, bondebefolkningen och den arbetande intelligensen högtidligt och enhälligt deklarerade:

1. Att den högre makten i Estland endast måste tillhöra folket, att tiden har stundat för att tillsätta en verklig folkregering, att grundvalen till estniska folkets och statens lyckliga och självständiga liv är ett starkt och obrutbart vänskapsförbund mellan Estland och den stora Sovjetunionen, vilka stater från och med nu måste vandra hand i hand, (Applåder.) bevingade av en gemensam vilja att kämpa för Estlands och Sovjetunionens folks fred och blomstring.

2. Att omfattande massor av det arbetande folket på sina stora demonstrationer ha fordrat inrättandet av arbetarråd i Estland, vilket också finner uttryck i hänvändningen till Riksdagen.

Därför föreslår jag, att förklara republiken Estland för Socialistisk Sovjetrepublik, där grundvalen för politiska makten utgöres av råd tillsatta av arbetarna och bondebefolkningen, där hela

makten i Sovjetrepubliken Estland, såväl i städerna som på landet, endast tillhör arbetarnas- och jordbrukarnas råd. Därtill måste en motsvarande deklARATION utarbetas.

Leve Socialistiska Sovjetrepubliken Estland! (Ihållande applåder och hurra-rop.)

Leve Socialistiska Sovjetrepublikernas Union! (Ihållande, starka applåder, hurra-rop.)

Leve Estlands Kommunistiska Parti! (Ihållande applåder.)

Leve den store Stalin! (Ihållande, starka applåder, leve-rop.)

Parlamentsledamoten A. Jöeäär's

referat

beträffande förklarandet av jorden för hela folkets egendom.

Hållet den 22 juli 1940.

Referent A. Jöeäär: Kamrater, folkrepresentanter! Socialistiska Sovjetrepubliken Estland tillhör på grund av sin ekonomiska struktur agrarstaternas grupp, enär omkring 60% av befolkningen är sysselsatt med jordbruk.

Sovjetunionens Grundlag, vilken även av oss måste tagas som rättesnöre, uppställer som mål för statens ekonomiska verksamhet, tillväxten av samhällets värden och en förbättring av hela folkets ekonomiska ställning.

Detta är icke endast klingande fraser i likhet med dessa som vi återfinna i borgerliga staters grundlagar. Där ha dessa medtagits för att blanda det arbetande folket och under beledsagande av vackra ords sömningivande melodier exploateras arbetarklassen desto grundligare. Nej, här ha vi att göra med ett reellt mål, vilket även regelbundet omsättes i verkligheten. I en socialistisk stat finns ingen annan herre, än det arbetande folket själv. Till denna herres bästa göres även allt. Man måste endast finna den rätta vägen. På vilket sätt den rätta vägen måste hittas vid lösandet av agrarfrågorna, därom måste folket själv i dag besluta genom sina representanter. Av en rätt lösning beror icke endast dessa 60% välfärd som arbeta på jordbrukets område, utan även arbetare på alla områden, även

i städerna boende medborgare, med andra ord hela folket är intresserat härav.

Vid lösandet av agrarfrågorna måste vi framför allt betrakta omständigheterna från historisk synpunkt. Faktum är, att genom den resolut genomförda agrarreformen ha vi för närvarande, ur agrarsynpunkt sedd, att göra med ett småbrukare-jordbruksland. Av 139.984 jordbruk, med en genomsnittstorlek av ca. 22,7 ha och med en totalsumma av 3.179.437 ha, äro endast 442 stycken över 100 ha med en sammanlagd areal av 94.916 ha. T. o. m. största delen av dessa äges av staten, utgörande delar av outdelade gods. Förutom detta ha vi emellertid 15.000 familjer som fullständigt sakna jord, eller ha mindre än 1 ha.

Låt oss betrakta dessa jordbrukares ekonomiska ställning för närvarande och i övrigt hela statens agrarekonomiska ställning och låt oss då finna medel till en förbättring av denna ställning.

I allmänhet ha inte stora rikedomar hopats i böndernas händer. Detta är även förstäeligt om vi taga i beräkning, att landbefolkningen i århundraden måste träla för godsherrarna, s. k. "Baltbaroner," i vilkas händer även jorden förblev efter det bondebefolkningen befriats från livegenskapen. Befolkningen var fågelfri så att den för att kunna bibehålla livhanken i ännu större utsträckning var tvungen att träla. Med tunga dagsverk och senare med pennningskatt och dyra utlösningar måste lantbrukaren ge bort det sista han hade. Ingenting blev över till höjandet av jordkulturen och till den egna ställningens förbättrande. Allt gick till godsherren. Åkerbrukaren kunde från sin mörka rökstuga endast med skum blick skåda slottets glittrande ljus och med värkande hjärta erinra sig gångna tider, då förfäderna hade varit fria herrar i eget land.

Efter 1918 års revolution styckades godsden i ställen. Förutvarande godsarbetare och torpare fingo efter krånliga omvägar och efter rikliga betalningar till jordspekulanter, som hade företrädre, begynna arbeta på en liten jordlapp. Tillsammans med sin

familj måste de knoga från morgonen till sena kvällen, under sommarsäsongen ofta 16 till 18 timmar per dag. Det fordrades ansträngningar de första åren för att resa byggnader för att anskaffa hudjur, inventarier o. s. v. Vad är resultatet? Oavsett grundlagens klingande fras: Ordnan det av ekonomiska livet i Estland måste motsvara rättvisans principer, vilkas mål är att trygga en mänsklig levnadsutkomst genom motsvarande lagar, vilka beträffa utdelandet av jord, hem och arbete, likaså självförsäkring, arbetsförsäkring och nödvändigt understöd vid olycksfall, vid förlorandet av arbetsförmåga och ålderdom, oavsett detta, att riket hela tiden leddes av regeringar, som hjälpts till makten av nybyggares och lantbrukares röstmajoritet, vilka alltså till namnet skulle representera jordbrukareregeringar — vilka äro nu resultatet? Har jordbrukarens levnadsställning förbättrats? Enstakas nog, men dessa enstaka som simma likt fett-droppar i den annars magra soppan, äro endast undantag, som bekräfta regeln. En stor del av nybyggarna tvina ännu och bära på sin hjässa betalningslasset till godsägarna. Stort bättre är förhållandet heller inte med större delen av de äldre jordbrukarna. Även de äro betryckta av skulder, där avbetalandet av procenterna utmagrar deras kraft och möjliggör därför icke att tillräckligt fästa uppmärksamheten på förhöjandet av produktionen. I sin nuvarande ställning låter denna del av vår statsekonomi som berör agrarområdet, icke utvecklas i samma tempo, som den gör i andra länder.

Av alla produktivvärden i Estland, sammanlagt 1.955 miljoner kronor, utgöra de agrarekonomiska värdena med 1.117 miljoner kronor, 57,1%. Vid en jämförelse med andra nationer äro vi verkligen fattiga torpare. På en arbetande människa blir i medeltal produktivvärden av 2.760 kr. Inom storindustrien blir samma siffra dock redan 4.800 kr. Ännu mindre är produktiviteten inom agrarekonomien. Industriområdenas ett års nettoproduktion sträcker sig till närmare 50% av produktivvarornas värde, medan agrarekonomiens endast utgör 16%. Just på grund

av de agrarekonomiska värdenas stora delvärden och deras ringa produktion, är vår nationalekonomiska produktivitet jämförelsevis låg och dess stegring långsam.

Därav kommer det sig även, att lantarbetarens ekonomiska och sociala ställning är betydligt dåligare än industriarbetarens. Arbetsdagen är längre, för övertidstimmarna ges ingen ersättning, bostadsförhållandena äro dåliga, sociala försäkringarna mycket sämre ordnade. Industrierbetsfamiljens inkomst av socialförsäkringen utgör ca. 37.09 kr. per år, lantarbetsfamiljens däremot endast 7,34 kr. Enligt uppgifter ur årsbudgeten, är lantarbetsfamiljens årsinkomst ungefär 377 kr. mindre än industriarbetarfamiljens.

Jordbrukens låga produktivitet drar här gränsen för utgifterna vad som är möjligt att göra vid lönandet av arbetare. Äro inkomsterna små, tager man överhuvudtaget ingen arbetare, eller tager man då i stället för årsarbetare endast en för sommaren, i stället för en manlig arbetare tar man en billigare kvinnlig, eller inskränker man sig till endast tillfälliga dagsarbetare under sommarperioden.

Idealet mot vilket en lantarbetare, såväl med familj som utan strävar är — att själv engång få vara herre på egen jordlapp. Först då yppar sig tillfälle för honom att skaffa familj och uppväxa barn. Vad som beträffar familj och barn, så är förhållandet där för närvarande alldeles hopplöst. Enligt uppgifter från folkräkningen förmå 66.615 självständiga med egna inkomster boende lantarbetare, endast uppehålla aktiva medlemmar inom hushållet och familjemedlemmar utan lön 4571 st. d. v. s. på 14—15 arbetare endast en till arbete oförmögen familjemedlem — barn och åldringar 18.581, d. ä. ungefär en på 4 aktivt arbetande. De som känna bostadsförhållandena, vilka en lantarbetare måste nöja sig med de förundra sig säkert inte däröver att endast var fjärde lantarbetare förmår uppehålla ett barn eller en åldring. Man undrar sig däröver, hur en lantarbetare över huvudtaget har möjlighet att uppehålla någon

familjemedlem, skaffa bostad åt honom o. s. v. Antagligen tillhöra dessa enstaka arbetande större hushåll, statliga gods, skogsarbetare o. s. v., som ha möjlighet att skaffa sig familj och utkomst för sina familjemedlemmar.

Möjlighet till att skaffa sig familj och växa upp barn, får lantarbetaren först då, när han fått mottaga en jordlapp. Hos jordägare som ha 1—5 ha jord, komma på varje aktiv arbetare redan 3 inom hushållet sysselsatta familjemedlemmar. Således ha vi här redan att göra med en familj på 4 medlemmar.

För närvarande uttömmes jorden regelbundet och folkmängden minskas. Den minskas såväl i städerna som på landet. Den nationalekonomisk produktiviteten är så låg, att den närmar sig levnadsminimalgränsen. T. o. m. av denna produktion som fanns, hade hela nationalekonomien ingen nytta, ty en stor del av industriernas renvinst skickades i stora mängder till utlandet. 1937 års januarinumner av "Eesti Statistika" återhämtar uppgifter om, att Estland satt rekord inom folkantalets förminskning. Sålunda är tillväxtindexen negativt 4,3%, d. v. s. på varje 1000 invånare överstego de dödas antal nyföddas med 4,3 personer. Enligt officiella kalkyleringar, ifall några nämnvärda förändringar ej inträffa inom dödligheten och nativiteten, finns efter 60 år i Estland i stället för 1.126.000 inv. blott 861.000.

Här ha vi resultatet av den officiella nationalismen. Dessa, som fordrade bättre levnadsbetingelser för folkets vida kretsar, för Estlands arbetande majoritet, vilket i sin tur skulle möjliggjort en kulturell och finansiell blomstring och en höjning av nativiteten, dessa stämplades av patenterade fosterlandsvänner och nationalister som statfiender. Om det arbetande folket i Estland hade så litet "lycka och glädje" av fosterlandet, så bära skulden därtill en handfull maktinnehavare, vilka för att fylla sina fickor ej ryggade tillbaka inför en avbefolkningspolitik. I Estland härskade arbetsbrist, arbetarbarn dogo redan under de första levnadsåren på grund av dåliga bostadsförhållanden. Dibarnens dödlighet i Estland var under det första lev-

nadsåret 100, i Holland och Schweitz 51, i Norge och Sverige 54. För en förmildring av det sociala eländet fanns inga krediter. Man omsatte icke den av industrien erhållna renvinsten i Estland till nyttiga ändamål. Endast enstaka kapitalisters bankkonton stego i utländska banker. För dessa fanns lycka och glädje tillräckligt. Att vart tionde estniskt barn dog redan under det första levnadsåret, intresserade dem icke. Sådan var folkets "lycka och glädje" av fosterlandet.

Från 13-århundradets första hälvt t. o. m. 1920 steg folkantalet i Estland oavsett alla krig, pester, livegendom och svårigheter, till det femdubbla; dessa icke medräknade som emigrerade ut i vida världen. Då nu folkantalet under "nationalisternas" och de "heta fosterlandsvännernas" regering började att minska, så bevisar det, att självständighetens klickregering i Estland har verkat mera förstörande på det estniska folket än någonsin de svåra livegendomstiderna.

Låt oss något betrakta förhållandet som råder inom agrar-ekonomiska området och låt oss så försöka finna anledningen till denna ringa produktivitet.

I regel har man gått efter skriftens ord: "Den som har, åt honom varder givet," och den som har litet den skall även från tagas det ringa han har. Vi kunna som exempel taga understöden som tilldelades yrkesskolorna. Sådana som aktivt deltaga inom jordbruksarbetet på ställen ända till 10 ha finns 126.000. Dessa jordbruk hörde under agrarkammaren, där man i själva verket mycket litet fäste uppmärksamhet på mindre jordbruks understödande och rådgivning. Men även då, om man antager, att alla jordbruk som tillhörde agrarkammaren i lika mån fingo del av fördelarna som kammaren erbjöd sina medlemmar, så tillfaller av de 600.000 kr. som i budgeten föresetts som understöd, endast 4,75 kr. på varje aktiv arbetare. Förutom detta hade kammaren emellertid diverse andra inkomster. Smålantbrukare- och lantarbetare-kammaren har 133.000 aktiva medlemmar med jordstycken ända till 10 ha. Dessa skulle säkert ha

behövt mera hjälp och råd än de som ha stora gårdar. Denna kammare fick emellertid endast 17.000 kr. i understöd av staten, detta är endast 2,8% av denna summa som agrarkammaren erhöll, eller 8 cent på varje aktivt arbetande medlem i kammaren. Jag antager, att proportionen vid fördelningen av andra fördelar förhöll sig på samma sätt eller ännu sämre. Allt detta bevisar att vår agrarpolitik hittills icke leddes i det arbetande folkets intressen, utan till storlantbrukares och byutpressares fördel.

På denna politik måste göras ett avgörande slut.

Estniska Arbetareförbundets Block (Eesti Töötava Rahva Liit) som i sin valplattform uppställde fordringen: En allsidig statlig hjälp åt småbrukare och jord åt dem som äro utan, vilken fordring även understöddes med stor majoritet, kan icke tillåta sig, att folk utan jord och långt över hälften av Sovjetrepubliken Estlands jordbrukare för alltid måste förbli i nuvarande ömkliga förhållanden. Estniska Arbetareförbundets Blocks löften likna icke borgerliga partiets löften, vilka frikostigt utdelas före valen och senare glömmas, för att senare ånyo återkomma till dem vid nya val. E. Ä. B:s löften uppfyllas hederligt. (Livliga och ihållande applåder.)

Vad hindrar då småjordbrukarna att förbättra sina levnadsvillkor? Inte jordbristen. Jord finnes tillräckligt i Estland. Men de ha inga pengar att köpa jorden för. Vid den kapitalistiska ordningen kan var och en som har pengar köpslå med jord. Den som emellertid verkligen behöver jord för att där utnyttja sin arbetskraft och vill skapa nya värden, den slipper ej ens nära jorden, ifall han inte har att framlägga sina sedelbuntar på bordet. Jorden är vid den kapitalistiska ordningen ett föremål för spekulation. Den som vill ha jord, den måste även betala högt pris för den. Vid den socialistiska regimen, till vilken vi nyss vände oss, är förhållandet icke så.

Socialistiska regimen ger jorden för evinnerlig tid till användande åt varje jordbrukare, men den sätter stopp för spekulera-

tionen. Därför förklaras jorden för hela folkets egendom. Den ges till användning åt den, som verkligen odlar denna. (Ihållande applåder.)

Under talrika sammanträden i går av det arbetande folket, fordrade de resolut ett slutgörande på all slags spekulation och köpslående med jorden. Härpå kan svaras, att det göres slut på all slags hamstring, spekulation och köpslående med jorden. (Stormande applåder.)

Om man frågar, vad då jordens förklarande för hela folkets egendom betyder kan man enklast svara på följande sätt: Det betyder, att om lantbrukaren vill odla åker och växa säd, så behöver han därför icke köpa jord av någon, utan han får denna ur statens jordreserv, utan att behöva ge någon ersättning därför. Tidigare måste han i årtal samla pengar för att kunna köpa jord, kom därvid i stora skulder, sålde sig för livstiden till träl, allt bara för att få en jordbit. Utgifterna för jordköpet förstörde i sin tur åter alla erhållna varupriser, man måste ju betala procenter för skulden och även avbetalningar på lånet självt. Från och med nu behöver jordbrukaren ej mera göra lån. Nu kan han erhålla jordbruksprodukter utan att därför behöva utge sina sista slantar. Förändras jordbrukarens ställning härigenom? Naturligtvis förändras den.

Vidare betyder jordens förklaring för hela folkets egendom, att ingen kan sälja lantbrukarens jord till täckandet av hans skulder. Jorden tillsammans med hus och inventarier har sålunda garanterats för alltid som jordbrukarens egendom. Tusenden av auktionsannonser per år, vilka hittills existerade som förskräckliga vålnader, försvinna för alltid och de kvarstå blott som en mycket oangenäm dröm i det förgångna. (Applåder.)

Därvid måste man dock, utan undantag, garantera de hittills varande jordbrukarna, att de få behålla så mycket av den jord som de använda, att den är tillräcklig för att de på ett rationellt sätt skola kunna förvalta sina hushåll. Det som då återstår därutöver tillräknas statens jordreserv för att staten skall kunna

ge jord åt den som behöver och göra småställen livskraftigare. (Applåder.)

Vid våra förhållanden skulle denna norm kunna vara trettio hektar. Jord ända till denna norm skulle sålunda förbli i jordbrukarens ägo, likaså skog, inventarier, hus, endast det som överstiger denna norm skulle han då få ge bort. Gårdar över 30 ha finns endast något över 29.000 av totala antalet gårdar, nämligen 139.984. Större delen av gårdarna skulle sålunda få ett tillskott på dessa enstaka störres bekostnad.

Naturligtvis komma dessa överskott inte att överlämnas på en gång, utan detta vidsträckta arbete, vilket man med rätta kunde kalla för den andra agrarreformen, måste genomföras efter en säker plan, bra genomtänkt och organiserad.

Nästa viktiga fråga är den, på vilket sätt och på vilken grund de nuvarande bönderna få använda den jord de ha rättighet att behålla. Vid lösningen av denna fråga måste vi även taga hänsyn till själsliga faktorer, vår bondes utvecklingsgrad och hans lynne.

Den odödlige kamrat Lenin sade i sitt föredrag på partiets åttonde kongress den 23 mars år 1919 följande, som vi kunna använda som rättesnöre vid lösningen av denna fråga:

"Ingen socialist i hela världen har förnekat detta, att skapandet av kommunismen går sin egen väg i stor- och småjordbrukarstater.

Med våld skapas här ingenting. Att använda våld mot en bonde med en medelstorgård skulle endast representera den största skada. Detta är en talrik, många miljoner stor folkgrupp. T. o. m. i Europa, där den ej någonstans har så stor kraft, där tekniken och kulturen utvecklats ofantligt, livet i städerna, järnvägarna, där man skulle kunna tänka att det vore enklast, har ej någonsin, ej ens de mest revolutionära socialisterna rekommenderat våldsaktioner mot den medelstora jordbrukaren. Då vi övertogo makten stödde vi på lantbefolkningen i hela dess helhet. Då hade alla jordbrukare en enda uppgift — nämligen kampen

mot godsägarna. Men ända tills nu har denna fruktan mot storbruk stannat hos dem. Bonden menar: "Blir det åter godssystem är jag godsarbetare." Naturligtvis är detta feluppfattning. Men lantbrukaren tänker i samband med storjordbruk på gods-herrarna, hur dessa förtryckte dem. Denna känsla har ännu icke dött.

Här finns ingen möjlighet att använda våldsmetoder. Här är den ekonomiska uppgiften alldeles tvärtom. Här finnes ej en sådan topp, som man kan nedhugga, utan att man därvid skulle kunna låta bli att vidröra grundvalen och hela byggnaden. En sådan topp, som i städerna representerades i form av kapitalister, finns ej på landet. Att använda sig här av våld, skulle betyda det samma som att förstöra det hela. Det finnes ingenting dummare än en sådan tanke som denna, nämligen att använda våld mot medelstorgårdens jordbrukarens ekonomi. (Äpp-låder.)

Hela uppgiften ligger här icke i en expropriering av jordbrukaren, utan däri att beräkna de särskilda förhållandena som jordbrukaren bor i, däri, att lära av honom hur man måste övergå till en bättre ordning, och uttryckligen förbjuda kommen-dering! Detta är föreskriften, som vi givit oss själva."

Då vårt förhållande i stort sett är detsamma, så kunna vi här ej heller handla annorlunda. Tvärtom: För att försäkra en okuvlig arbetsiver hos de arbetande, för att därigenom höja produktionen, garanteras dem, att de kunna använda jorden som individuella jordbruk, utan den minsta tvång till kolhosering.

Även vad som beträffar denna fråga, måste en tydlig ståndpunkt tagas i deklarationen, för att undvika alla provoceringar och rykten, såsom denna, att jorden skulle komma att frantagas bondebefolkningen, likaså all deras egendom och att de så skulle tvingas att grunda kolhosor.

All den jord, som för närvarande är i jordbrukarnas ägo, likaså denna, som kommer att tilldelas sådana som sakna jord eller ha mycket litet, kreposteras till deras evinnerliga användning

Alla sags försök att angripa böndernas personliga ägodelar eller påtvinga dem att grunda kolhoser emot deras egen vilja, måste absolut förhindras, då det är fördärvbringande och skadligt för staten och det arbetande folkets intressen. (Äpplåder.)

Nu en annan viktig fråga, nämligen ersättningen av skulderna. Om jorden icke kan säljas som skuldeersättning, så måste den även befrias från denna onödiga last. Nt. 18 av tidningen "Kommunist" skriver därom under rubriken "Bondebefolkningens skulde- och skattelast lättas avgörande," följande, i vilka ord man fullständigt kan instämma: "Då okupationstrupperna år 1918 lämnade Estland, lämnades även det exploaterande storkapitalet utan skydd. Revolutionära stämningen bland arbetarna och bondebefolkningen hotade att sopa bort kapitalismen. Den stora Oktoberrevolutionen i Ryssland hade kuvat godsägarnas och kapitalisternas makt och överlämnat jorden till bondebefolkningen. Estniska bondebefolkningen pustade hårt under godsherrarnas tunga ok. Över 55% av Estlands jordyta ägdes av dessa. Likaså var godsets jord även den bästa, då bondebefolkningen genom köp och arrende endast erhöll gränssområden av godsen. Estniska bondebefolkningen ville befria sig från dessa herrars övermakt, den måste ha jorden, som med rätta tillhörde dem, vilken de i århundraden gödslat med sin svett. Skulle den inte ha getts dem, hade de själva tagit den. För att erhålla ryggstöd, var Estlands bourgeois tvungen att genomföra agrarreformen.

Liksom alla reformer som bourgeoisien mot sin vilja måste genomföra på grund av påtryckning av folket, så kunde ej heller agrarreformen tillfredsställa bondebefolkningen. Före valen av Den Lagstiftande församlingen (Asutav Kogu) år 1919, övertrumfades de borgerliga partierna varandra genom löften, särskilt lysande program hade landsförbundet (maaliit) som lovade 40.000 två hästars jordbruk. Allt detta var en demagogi före valen, ord som den rådande bourgeoisien ej någonsin tänkte förverkliga, och som den ej heller skulle varit

kompetent att förverkliga. De bästa jordbitarna som frångäts godsens gingo inte till godsarbetare, torpare eller till lidande småbrukare.

Godsens mittpartier tilldelades högre officerare som särskilt utmärkt sig i handlingar gentemot det arbetande folket, likaså tillföll jord de s. k. krigsveteranerna vilka utmärkt sig i klasskriget, till största delen söner till storlantbrukare, vilka även kunde ge dem inventarier och husdjur hemifrån.

Småbrukaren, torparen och godsarbetaren, vilka med all rättighet borde ha fått godsets jord, fingo nöja sig med de överblivna ouppodlade smulorna. För att i någon mån kunna skaffa sig ett ordentligare hushåll, var man tvungen att låna, förutom banklånen, som gingo till anskaffandet av byggnadsmaterial, även högprocentiga privatlån för att kunna skaffa inventarier och husdjur.

Enligt uppgifter från Estniska jordbrukarebanken trycktes estniska bondebefolkningen av skulder till olika banker på 23,7 miljoner kr. (kortfristiga) till privatpersoner 13 miljoner kr., till olika företag 3,5 miljoner kr., arvskulder 6,5 miljoner kr. Om man härvid tager i beräkning, att lånen av privatpersoner och företag voro högprocentiga, ofta ända till 15%, så ser man, att 13 miljoner kronor är en mycket stor och tryckande börda.

Långfristiga lån hade tagits från Eesti Maapank i form av hypoteklån 11 miljoner kr., kortfristiga lån omräknade till långfristiga 8,6 miljoner kr., av Pikalaenu Pank 1 miljon kr., av Maa Krediitpank 3,3 milj. kr., diverse andra skulder 3,5 miljoner kr. och agrarreformsskulder 68 miljoner kronor. Således utgjorde de kort- och långfristiga lånen sammanlagt 142,4 miljoner kronor.

Proportionellt tillfaller den största skuldebördan smålantbrukarna. Sålunda har en gård på 1—5 ha skuld per ha 122 kr. 6 c, 5—15 ha gård — resp. 90 kr. 11 c., 15—30 ha gård — 72 kr. 95 c per ha, 30—50 hars gård — 53 kr. 24 c per ha och gårdar över 50 ha 40 kr. 24 cent per hektar. Smålantbrukaren, vilkens jord ej räcker till att uppehålla familjen, utan som är tvungen

att skaffa sig uppehälle genom tillfälliga arbeten, måste även bära den tyngsta skuldebördan.

År 1938 gingo 1434 gårdar under auktionsklubban. Av dessa fordrades 655 av privatbanker och 799 av agrarbanken. Vid auktioneringen erhöles 80% av skulden. De utauktionerade gårdarna hade i genomsnitt en skuld på 6.000 kr.

Förutom detta, utpressades Estlands arbetande folk av ett monopolistiskt storkapital. Såväl inhemska som utländska trustar bestämde och höjde varupriserna som bonden måste köpa, t. ex. textilvaror, landbruksredskap, socker, tändstickor o. s. v. för Likaså bestämde monopolistiska företag "Vöieksport", "Lihaeksport", "Munaeksport", o. s. v. priserna på varorna som bonden hade att sälja, mycket låga. Resultatet var till bondens nackdel såväl vid köpanDET, som vid försäljandet av varor.

Det arbetande folkets representanter i Riksdagen vilka fr. o. m. nu börja leda riket i det arbetande folkets intressen, tillfaller uppgiften att förbättra bondebefolkningens levnadsvillkor. Estlands Arbetareförbunds Block uppställde som fordring i sin valplattform, att en allsidig statlig hjälp måste ges. åt småbrukare och åt sådana som äro utan jord likaså lättandet av skulde- och skattebördan som trycker bondebefolkningen.

Den arbetande bondebefolkningen väntar på förverkligandet av dessa fordringar.

Under loppet av 22 år har ingen enda av nybyggarnas eller jordbrukarnas officiella organ publicerat en liknande artikel. Estlands arbetande jordbrukare kan först nu erfarä, att den verkliga beskyddaren för hans intressen är ingen s. k. stadsbonde eller herremans nybyggare, som han hade hjälpt till makten med sin röst, uton att arbetarklassens ledare är Estlands Kommunistiska Parti. (Applåder.) Estlands arbetande jordbrukare kan med all rätt och från hela sin själ ropa: Leve Estlands Kommunistiska Parti, den arbetande jordbrukarens enda och rätta beskyddare! (Stormande applåder.)

I första hand borde man stryka alla skatter i samband med agrarreformen. Dessa stå i samband med skattebetalningen till godsägarna och från denna skamliga skattebetalning får inget spår kvarstå. (Applåder.) Sålunda strykas 68 miljoner kronor, detta är mer än hälften av statsbudgeten. (Applåder.)

I samband med detta borde emellertid även andra lättnaden av skuldekontrakt tagas i betraktande, vilka belasta jordbrukarnas och fiskarnas hushåll, likaså borde steg tagas för underlättandet av skattebördan för hela det arbetande folket och en förändring göras i fråga om de orättvisa personskatterna.

Skulder och straff som påsatts den arbetande bonden i administrativform måste strykas.

Naturligtvis kommer i samband med detta icke sådana skulder i fråga som sträcka sig till flera miljoner och som gjorts i affärssyfte. (Applåder.) Därtill har det arbetande folket inga pengar, utan dessa skulder måste dessa hajar själva betala med hela sin egendom. (Applåder.) Den arbetande jordbrukarens skulder och skattefordringar strykas emellertid. Först då kan han känna sig befriad från de kapitalistiska bojorna och han kan arbeta i det säkra medvetandet, att jorden först nu har förändrats till hans säkra fotapall, vilken ingen kan taga ifrån honom. (Applåder.)

Denna tid försvinner i historiens dunkel, då estniska folket var husbonde i eget land, där hela landet tillhörde ett fritt folk. Nu efter en kamp som räckt i århundraden, har Estlands arbetande befolkning åter blivit fritt och är åter herre i eget land. (Applåder.) Detta fria folk skall landet evinnerligen tillhöra och detta garanterar dem den till mottagande framförda grundsatsen: Jorden till hela folkets egendom. (Stormande applåder.)

Estlands arbetande jordbrukare tågar fr. o. m. nu med säkra steg emot stegringen. Här höjes icke endast hans sociala och kulturella nivå, utan även hela det ekonomiska läget förbättras. Han kan från och med nu även personligen övertyga sig av fak-

tumet, att solen dagligen stiger upp i öster och sjunker i väster.
(Stormande applåder.)

Leve Socialistiska Sovjetrepubliken Estland! (Oupphörliga,
stormande applåder.)

Leve Socialistiska Sovjetrepublikernas Union! (Oupphörliga,
stormande applåder.)

Leve Estlands arbetande folk, landets enda lagliga hus-
bonde! (Stormande applåder.)

Leve arbetarnas och bondebefolkningens orubbliga förbund!
(Stormande applåder. Leve och hurra-rop.)

Riksdagsmannen O. Sepre's

referat

beträff. storindustriens och bankernas nationalisering

vid Riksdagens 9 session den 23 juli 1940.

Referent O. Sepre: Ärade representanter för det arbetande folket! Vi minnas hur efter en kort frihetsperiod 1917 en handfull utsugare i Estland grep makten i landet med västimperialistiska maktens bistånd. Vi minnas ännu dessa tider hur man avbröt vår organiska förbindelse med Sovjetunionen och Sovjetunionens ekonomi. Samtidigt sådde man subjektivt nedsättande rykten och hat mot Sovjetunionen, vilket har skett ända tills idag. Men icke nog därmed. Denna utsugareklick, när den hade tillförsäkrat sig makten, var icke alls intresserad av Estlands självständighet, utan tvärtom — sålde landet bitvis och i sin helhet. Man försökte målmedvetet göra landet till en koloni.

Som bekant har den imperialistiska makten uppnått sin sista fas, nämligen den ruttande kapitalismens fas. Estland, slängd in i denna kapitalism och nämligen i den ruttande kapitalismens område, kastat framför imperialisternas fötter, måste oåterkalleligen bli lika ruttet. I Estland slog alla dessa bulnader ut, som äro så egna för den ruttande kapitalismen. Estland kastades likaså i världens krisvirvlar. Endast en handfull kapitalister, som hade bemäktigat sig statsmakten, blevo rika, ignorerande och tillbakavisande Estlands arbetade folks grundade fordringar. Dessa tjugotals familjer stötte Estlands arbetande folk i hunger, arbetslöshet och fattigdom.

Ännu mer — hos Estland som en liten stat, slogo dessa bulnader två- eller tredubbelt smärtsammare ut. Låtom oss endast påminna krisperioden 1930/31. Påminnen Eder folkets tillsamman krympning och degenerering, ihållande arbetslöshet och direkta hunger. Alla dessa bulnader slogo kraftigare ut hos oss än annorstädes. I den nuvarande kapitalismens samhälle är produktionskrafternas utveckling starkt förhindrad. Detta är faktum. Ännu mera var utvecklingen förhindrad i Estland. Att sålunda verkligen förhållandet var, visa klart nog siffrorna. Sålunda var arbetarnas antal i de större fabrikerna: 1913 — 44.600, den första juni 1930 — 25.700, den 1 juli 1940 — 38.600. Detta är de större fabrikerna utan säsong arbeten. Om vi nu ta arbetstimmarnas antal, så var förhållandet följande: 1913 — 134 miljoner, 1930 — 54 miljoner och 1939 — 75 miljoner. Sålunda var arbetstimmarnas antal 1913 dubbelt större än senare. Detta visar, att Estlands industri icke har hunnit till 1913 års höjd och i nuvarande stund når till endast hälften av 1913. En del arbetare arbeta endast några dagar i veckan, vilket i sin tur visar, att dold arbetslöshet är mycket utbredd även bland industriarbetarna.

Om vi nu påminna oss så har icke endast arbetarnas antal krympt ihop, utan även producerande arbetarnas arbetsfrukt är begränsad och har gått tillbaka. Handarbetarens arbetsproduktion, som förfärdigas med primitiva medel är mycket mindre än storindustriarbetarens. Men just här ser man hur storfabrikerna krympte ihop och en massa småverkstäder uppstodo. De gamla fabrikerna äro förstörda, t. ex. Kreenholm, som förr räknade 12.000 arbetare, nu endast 2000. Vidare Vene-Balti, Bekkeri och Volta fabriker, dessa äro i sin helhet förstörda. Vidare, fabrikerna, som tidigare voro specialiserade för mindre produktion, förfärdiga nu en massa krims-krams. Textilfabrikerna, som tidigare förfärdigade hos oss endast ett begränsat antal mönster, ha gått över till tusentals mönster. Varje metallfabrik förfärdigar hos oss varje artikel ända från enklaste spisjärn till de kräng-

ligaste ångpannor och maskiner. Samma historia upprepas inom alla branscher. Sålunda kan produktionskraften icke förhöjas. Produkternas eget pris stiger emellertid kollossalt. Allt detta tenderar till industriens förintelse.

Sålunda uppstodo ekonomiska vattenväxter, vilka äro orationella och vilka i andra förhållanden icke kunnat uppstå. Vi måste producera dessa artiklar, vilkas produktion blir billigast och låta andra producera artiklar, vilkas förfärdigande blir dem billigast.

Nu producera vi emellertid av stora egoistiska skäl allt själva, obeaktat att det folksekonomiskt icke är bärande, oaktat de höga självpriserna. Och allt detta var den ruttnande kapitalismens fjättrar vid den osäkra marknaden i krisernas virvlar. Att Estland har möjligheter att producera billigt, att Estland ej är fattigt på jordriksdomar, allt detta vet vi. Men den tryckande och härskande klicken med sina anhängare och sin regim tillät icke att begagna dessa möjligheter. Samtidigt som alla stora möjligheter stodo obegagnade hungrade hela det arbetande folket.

Alla höga tullar, som den gamla ordningen ställde upp, upp-
rätthålla endast orationella hushåll. Höga tullar äro folksekonomiskt sett högst skadliga, för de ligga som en tung börda på folksmassorna och i synnerhet just på det arbetande folkets skuldror och tullen gör sig endast betald åt företagarna och detta endast för en liten del av företagarna.

Låtom oss t. ex. ta tyget, som hos oss är skyddat med högsta tullen i världen, eller t. ex. gummivarorna, där en monopolställning råder. Alla dessa varor äro dyrare hos oss än i den övriga världen. Motsvarande exempel finns det i långa banor. Alla dessa höga tullar finnas endast till för att samla rikedomar åt några få parasiter men beröva bonden, den bildade klassen och arbetaren det som egentligen tillkommer honom.

Tillvuxit har hos oss endast behovsindustrien, men icke produktionsartiklarnas förfärdigande, om man jämför med år

1913. En sådan behovsproduktion är emellertid i och för sig själv redan en förruttningsprocess.

Ingen folkeekonomi kan utvecklas, om inga produktionsartiklar produceras. Om den förbrukar allt den producerar, då kan det inte vara tal om utveckling. Men just i Estland har mest behovsindustrien vuxit, vilken i och för sig själv är lika orationell som alla våra fabriker. Från andra sidan använde sig endast de rika av dessa behovsartiklar, dessa rika, som leva på de arbetandes bekostnad. Om i våra större metallindustrier arbetarnas antal från 17.000 år 1913 minskades till 5500 år 1940, så ökades under samma tidsperiod mat-, dryckes- och delikatessarbetarnas antal från 670 till 3000.

Sålunda se vi, att produktionskrafternas tillväxt starkt bromsats. Men icke nog därmed. Av produktionskrafternas tillväxt ha våra såkallade ledare icke alls varit intresserade — dessa utsugare, en liten klick av parasiter, spekulanter och kapitalister, som behärskade Estland. Varför? Som bekant genomgår hela den kapitalistiska världen nu en förruttningsprocess, den har hunnit i sitt sista utvecklingsstadium i den monopola kapitalismen. Detta betyder, att i hela världen i enskilda stater ha bildats internationella stora grupper av monopolister som bemäktigat sig statens styrelseorgan och sålunda äro marknadens herrar. Men därigenom att de äro självhärskare ha de förstört den sista sporren av det, som är kapitalismens enda bärare, nämligen konkurrensen. Truster, monopolister, alla dessa äro ej längre intresserade av fabrikernas rationalisering och produktionsmedlens utveckling. Vi veta, att den som vid konkurrensen icke rationaliserade fabrikerna, fick mindre renvinst och gick antingen under i konkurrensen eller ock måste han rationalisera sitt företag. Här såg vi kapitalismens drivkraft, som drev den framåt, som påtvingade den nydaningar. Nu kunna emellertid monopolisterna fritt höja prisen å sina produkter och de äro ej längre intresserade av företagets rationalisering, de äro ej längre intresserade av produktionsmedlens utveckling, därför äro ej

heller Estlands monopolister intresserade av produktionsmedlens utveckling. De kunna medelst en enkel prishöjning ernå detsamma, som de tidigare måste ernå med stor möda och förbättringar inom industrien. Denna väg är enkel. Numera utsuger monopolisten icke endast arbetaren, utan han exploaterar också handarbetaren, småjordbrukaren och hela folket. Nu exploaterar den ruttande kapitalismen hela folket, suger ut den sista livsgnistan, för hela samhället till undergång.

Om vi nu går över till Estland, måste vi medge, att det ej finns en enda industrigren, där icke monopolism härskar. Jag kunde ju här påpeka några större t. ex. Kreenbalt, pappersindustrien, gummiindustrien, skofabrikerna, glasindustrien o. s. v.

Vi se sålunda, att alla monopolister i Estland, som endast arbeta i ett par tjugotals intressen, kunna behärska hela Estlands resurser och begagna pengarna som sina egna. De utsögo Estlands ekonomi till det sista, ingen medlem av det arbetande folket gick fri för dessa hyenor. De voro icke det minsta intresserade av industriens utveckling. Men icke nog därmed. Icke endast medels ekonomiska medel försökte de vinna sig rikedomar. Tillgripande sig hela statens apparatur ställde de den i sin tjänst. I Estland har utnyttjandet av statens apparatur för egna intressen på det högsta utvecklats. Men hotade i alla fall någon konkurrent växa dem över huvudet, så var den enklaste vägen att trycka ned den via statsapparaturen; d. v. s. man förbjöd helt enkelt att grunda en ny fabrik. Sålunda hade förbud på grundandet av gummi-, glas-, faner- och makaronfabriker utfärdats. Detsamma är förhållandet med kvarnar.

Särskilt intressant är just förhållandet med kvarnarna. Dessa tillhöra ju icke storindustrien. Varför gällde här ett sådant förbud? Här företaga vi en liten utflykt till Estlands rådande och härskande klass, i vilkens intresse detta förbud gäller. Och härigenom komma vi till Estlands verkliga härskare, av vilka en av de viktigaste är Joakim Puhk.

Då man år 1932 monopoliserade rågen och förbjöd att importera vete, då råkade Puhk i en något oklar ställning. Tidigare importerade man huvudsakligen säd via Tallinn, ty Estland hade själv icke säd tillräckligt. Säden maldes då i Tallinn i Puhks kvarnar och fördes i form av mjöl vidare över hela landet. Det var ju klart, att bönderna icke släpade sin säd till Tallinn för att malas och sedan åter släpa mjölet tillbaka, utan började själva bygga kvarnar under monopoltiden. Här se vi att det stod i Puhks intresse att på ort och ställe inga kvarnar funnes, att all råg och vete maldes i hans kvarnar. Detta är den egentliga orsaken till förbudet på kvarnbygge. Här se vi tydligt vems intressen det berör. Förbudet är mycket nyttigt för Puhk, men bonden har det svårt.

Men icke nog därmed. Jag har säkra uppgifter om att Puhk överallt på landsbygden köper kvarnar och därefter ställer in deras verksamhet. Följden blir, att landsbygden måste hämta all säd till Tallinn för att malas, beräknat från grövsta fodermjöl till finaste vetemjöl.

Här se vi hur nära enskilda personer stå regeringen och hur den senare låter köpa upp sig. Här se vi också vidare vilka egentligen äro Estlands härskare och i vilkas intressen man behandlar. Icke att undra på att man talade att Estland är i Puhks, Citrons och Fahles fickor. Varje deras önskan uppfylles, ja t. o. m. varje deras minsta önskan.

Men låtom oss gå vidare. Vi förtryckas av en ständig arbetsbrist. Vi veta, att till det kapitalistiska samhället höra oåterkalleligen å ena sidan arbetslöshet och å andra sidan industriens icke-utnyttjande. Det finns folk och det finns maskiner, men på grund av privat äganderätt över produktionsmedlen får arbetaren icke sätta maskinerna i gång, utan är arbetslös. Detta är ett samhällets ok.

Arbetslösheten växer och förstoras och är särskilt stor i den monopolistiska fasen. Här hämtar jag ett exempel på hur hos

oss underproduktion uppstår. I Tartu ha vi en jästfabrik. Den betalade sig bra, den arbetade för fullt, men naturligtvis var det en monopolist, den enda jästfabriken i Estland och renvinsten var oerhört stor. Naturligtvis var man avundsjuk över detta förhållande. Att grunda en ny jästfabrik fick man inte. Då Aleksander Oinas var ekonomiminister gav han tillåtelse att i Kohila grunda en ny jästfabrik. Ett par månader utspann sig en förbittrad konkurrens mellan bägge dessa fabriker och priset på jästen sjönk betydligt. Senare förenades bägge dessa fabriker och priset steg omedelbart oerhört. Jästförbrukningen i landet hade emellertid icke stigit, men i stället för en jästfabrik hade man nu två och det är klart att arbetstimmarna för arbetarna krympte ihop. Sammaledes måste folket betala bägge fabriker-nas underhåll och renvinst.

Anketuppgifter visa att vi kan höja produktionen i våra fabriker 60—70 miljoner kronor utan att investera en enda krona. Det vill säga över 50 procent av hela vår produktion. Samtidigt ha vi nog med arbetskraft. Så se vi vad monopoliseringen och monopolisterna betytt för Estland. Detta i största allmänhet.

Härefter vill jag behandla och belysa medelst några exempel hur en liten kapitalistisk klick i Estland, själv icke intresserad av industriens utveckling och landets sociala läge, berövade och utsög folket på dess pengar. Det är ingen hemlighet att de betraktade staten och statens pengar som en sorts tillgångskassa. Och detta förhållande fick sin början redan på republikens första dagar. Vi veta att dessa 16 miljoner guld, som vi fick efter fredspakten med Sovjetunionen fördelades så att ej folket fick minsta nytta av guldets. I tidningarna slog dessa en stor alarm, som blevo utan hackor och smädade in i det längsta över detta förhållande. Vi veta vidare att nu ligga en massa skulder i Pikalaenu Pank, som övertagits från Eesti Pank och en stor del av dem har blivit strukna. Men detta begynnelsemoment blev icke det sista. Hela tiden ha företagen subsiderats såväl direkt som indirekt.

Å statlig subsidiering hämtar jag här ett drastiskt exempel, vilket den härskande klickens icke ens tänker hemlighålla, utan tvärtom officiellt och lagligt förvränger, därvid åsidosättnade all skam, ja blir rentav oförskämd. Dessa subsidieringar äro icke de enda som förkommit i Estland utan ha regelbundet återkommit och därför betraktar man dem som någonting normalt och tänker icke alls hemlighålla detta. Några ord vid detta tillfälle beträffande Krediitbank.

Krediitbank var redan tidigare statens skötebarn. Den tilldelades olika privilegier och fördelar, vilka andra banker icke kommo i åtnjutade av. Då den 1932 råkade i svårigheter ställdes genast statliga summor till förfogande för att rädda den. 1934 följde officiell sanering. Staten satte sig i besittning av bankens aktier med en totalsumma av 1.120.000 kronor, som är 80 procent av alla aktier, då hela aktiekapitalet beräknar ett värde av 1.400.000 kronor. Samtidigt understödde staten banken genom att sälja Pikalaenu Banks skuldebrev för 7.300.000 kronor och ställde den erhållna summan till Krediitbanks förfogande. Nämda summa gick under namnet "säkerhetskaptal". Detta "säkerhetskaptal" figurerar en enda gång och får betraktas såsom någonting egenartat. Nämligen betalar Krediitbank inga räntor å detta kapital och måste återbetala det under loppet av 45 år. Om man emellertid ställt in denna summa med 4% ränta å någon bank hade summan vuxit 23.600.000 kronor. Kort och gott: staten understöder Krediitbank sålunda med detta belopp. Dock är Krediitbank ett rent privat företag. Sålunda skänktes folkets pengar lättsinnigt åt privata affärsmän jämte dessa 23 miljoner kronor. Dessutom har en stor summa ställts till förfogande som "säkerhetskaptal", och 80% av bankens grundaktier är statens. Ingen statlig kontroll utövas och staten är icke alls intresserad av vad banken företager sig utan snarare tvärtom: herrarna på Krediitbank operera med dessa folkets pengar som med sina egna. Jag nämnde redan att sådana spekulationer icke hemlighållas, utan allt är lagligt fixerat.

Våra större företag och monopol ha alla utan undantag erhållit statliga understöd. Naturligtvis redovisas icke för dessa summor officiellt. Råkade vi emellertid kasta en blick å "Uus Eestis" aktionärsförteckning då sågo vi genast att där fanns direkt eller indirekt statligt kapital över 40%. Allt detta var kapitaler, som staten hade placerat, men som privata affärsmän skamlöst utnyttjade. Härmed vill jag icke alls framhålla "Uus Eesti" på något särskilt sätt, övriga företag voro icke det minsta bättre. Detta var ett litet exempel på, hur statens pengar handskades med och hur de fördelades.

Härvidlag ännu några siffror över andra företag, som begagna sig av statligt kapital. Låt oss ta "Puhk & Pojad". Grundkapitalet uppgår till en miljon kronor. Av staten har Puhk erhållit 1,5 miljoner kronor, d. v. s. en och en halv gånger så mycket som grundkapitalet eller 40% av hela balansen. Alltså står klart, att Puhk arbetar med statligt kapital. Vidare "Põhjala", vars grundkapital är 250.000 kronor. I form av lån har Põhjala erhållit 320.000 kronor. Detta är en och en halv gånger så mycket som grundkapitalet, eller 30% av balansen. Vidare "Kawe", vars grundkapital är 250.000 kronor, har erhållit lån 330.000 kronor, vilket är 1,3 gånger så stort som grundkapitalet. Eller ta vi t. ex. centrala handelsföreningen "Estonia", grundkapitalet 95.000 kronor. Erhållet statligt understöd 402.000 kronor, vilket är 53% av balansen. Bland annat arbete där de bekanta Jürima och Kint. Vidare Balti Puuvilla vabrik. Grundkapitalet 4,8 miljoner kronor, statligt lån 2,4 miljoner kronor. Vidare Eesti Laenu Pank, vars grundkapital är 400.000 kronor. Lånet 156.000 kronor. A/B O. Kilgas grundkapital en halv miljon kronor, lånet 600.000 kronor. Dessutom har Krediidipank utom tidigare nämnda belopp erhållit 1.600.000 kronor som extralån. Põllumeeste Keskpank — grundkapital 325.000 kronor, lånet 1.100.000 kronor. "Union" — grundkapital 800.000 kronor, lån av staten 1.400.000 kronor. Denna lista kan utfyllas ännu långt mera.

Vi se sålunda, att alla större företag arbeta, om icke fullständigt, så i mycket stor skala med statliga resurser, oftast är halva eller nära nog halva balanssumman statligt kapital. Utom företag, där omkr. tjugo familjer härska ha statliga lån ännu tilldelats enskilda personer. T. ex. för Johan Laidoners räkning har man omlånat 32.000 kronor, förlängd räntor över 4.000 kronor och givit nytt lån på 16.000 kronor. Detta endast via Maapank. I "Uus Eesti" publicerades idag ett dokument, genom vilket man strukit Johan Laidoners en skuld på 47.000 kronor och tilldelat honom andra fördelar. (J. Lauristin: Skam) Hur mycket här egentligen subsiderats, det vet man ännu inte riktigt, men det är säkert att det ej berör små belopp. Orasmaa fick i lån 1938 — 17500 kronor, 1939 ett extralån på 7.000 kronor. Karl Parts ett lån på 6.000 kronor har strukits, fick ett nytt lån på 1.600 kronor och har lämnat in en ansökan å ett lån å ytterligare 2.500 kronor. (Skratt. — J. Lauristin: Önskar han verkligen inte mera).

Vi se sålunda att folkets pengar fördelas med bägge händerna sinsemellan. Folkets rikedomar vandra i fabrikanter och bankirers fickor. Jag måste säga, att en stor del av Estlands industrier, i synnerhet storindustrier, arbeta med statliga kapital. Jag är övertygad om, ärade riksdagsmän, att ni alla är med på, att ett sådant förhållande, en så skamlig fördelning av statens pengar, måste upphöra. (J. Lauristin: Det måste upphöra!) (Applåd.) Om vi nationalisera all storindustri göra vi ingenting annat än upprätthålla folkets rätt. Vi taga tillbaka endast folkets och statens pengar (Applåd), som en handfull parasiter sinsemellan fördelat. (J. Lauristin: Rätt!) Detta beträffande direkta statliga understöd. Samtidigt spela härvidlag indirekta understöd en icke mindre roll. Här menar jag i främsta rummet tullar. Vi veta att tygen i Estland, tack vare den höga tullen, äro bland de dyraste i världen. Detta därför att Kreenholm skall kunna amortisera sina gamla maskiner, utföra kapital samt för att några herrar ska kunna stoppa sina fickor fulla och må bra i Estland.

Vi veta, att icke endast på tygen är tullen hög utan även på andra artiklar har man inrättat höga tullar, för att tjäna herrars och bolags intressen. Uppräkningar härvidlag skulle föra saken för långt.

Låt om oss gå vidare. Staten är själv också besittare av fabriker, nämligen statliga fabriker och statliga aktiebolag. Vi veta, att dessa statliga fabriker och företag styras och ledas dåligt, direktörernas löner äro t. ex. oerhört höga. Låt om oss t. ex. ta fosforitfabriken, vars direktör Karl Eenpalus grundlön är 1.000 kronor i månaden. Detta belopp överstiger betydligt presidentens lön. Icke heller andra fabriker bli efter i detta hänseende. Samtidigt ha fabrikerna stora svårigheter att bära sig. Ofta gå de ännu med förlust. Renvinst finnes knappast. Om man frånräknar direktörernas höga löner, som ställes till deras döttrars och söners förfogande, måste man ännu nämna ett annat faktum att dessa produkters försäljning, som sker under det egna priset, är ett tillfälle, som är menat att understöda privata företag. Vid detta tillfälle igen ett par exempel. Man sålde 1931/32 till Pöhja Paberi & Puupapi Vabr. papperstråd för 4,4 kronor per meter. Tidigare var priset 7,8 kronor. Detta förhållande ursäktade man med de låga priserna på världsmarknaden. Statliga kontrollen fann, att i jämförelse med världsmarknaden någonting var i olag, men denna protest ägnades ingen uppmärksamhet. Tullen å pappersvirke sänktes i privata affärsmäns intressen betydligt år 1935/36. Naturligtvis fann statliga kontrollen även här, att någonting var i olag, men ingen verkan. Här måste man ännu tillägga, att om statliga kontrollen i en stat, där korrupcion och bedrägeri är en så alldaglig sak, finner att någonting är i olag, då måste verkligen något vara i olag. Det är naturligt, att statliga företag, t. ex. järnvägen m. fl. sålunda ej kunna lämna någon renvinst, utan de äro helt enkelt verktyg, medelst vilka affärsmännen lagligt kunna förtjäna grova pengar. Har man sålt produkterna från statliga företag billigt eller dyrt, vem kontrollerar detta, vem kan kontrollera detta? Ingen. Sålunda

se vi tydligt, att statliga företag endast äro verktyg, via vilka folkets pengar pumpas i privata affärsmäns fickor.

Nu vill jag nämna några spekulationer med tullen. Det är bekant, att ledande män alltid veta vad som sker i ekonomiministeriet. De veta, när tullen höjes och när den sänkes. Här kommer man ovillkorligen igen att möta Puhk. Ett exempel. I juni var tullen å vete 3 cent pr kg. Den 5 juli höjdes den till 11 cent. I november sänktes den åter till 3 cent. Samma sak skedde även med vetemjålet. Ännu idag tala tulltjänstemännen sinsemellan, att det genast synes när Puhk köper ut sina varor från tullen, då är tullhöjning genast å färde.

Vidare en spekulation, som ligger klar utan dokument. Nämligen rågmonopolet. 1930 importerades 64.700 to råg, betydligt mera än år 1929. Det skedde i förra hälften av året. Om vi tar enskilda månader så 1929 i mars 2.500 to. I mars 1930 — 17.300 to och så vidare de följande månaderna. Priset var 9,2 cent pr. kg. Då monopol infördes köpte man av bönderna råg för 15—16 cent per kg. I september kontrollerades alla rågmagasin. Man bragte i dagen, att Puhks magasin endast innehöll 300 to, trots att man visste att Puhk var en av de största importörerna. Därmed hade importerad 64.700 to råg försvunnit så att ingenting blev kvar. På denna spekulation förtjänade Puhk sålunda inom loppet av ett par månader 4—5 miljoner kronor.

Staten privilegierade sammaledes vår cementindustri. Vi veta att efter det cementfabrikerna "Port-Kunda" och "Åseri" förenades förintades den senare fullständigt och blev endast "Port-Kunda"; naturligtvis som monopolist. Priset på cement höjdes betydligt och staten slöt en överenskommelse, där staten garanterade att "Port-Kunda" varje år får sälja 450.000 tunnor cement, naturligtvis med motsvarande pris. Vi se sålunda, att staten ställer sig till förfogande som agent åt privata affärsmän och lovar skaffa marknader. Så se vi vart vår ekonomi har hunnit.

Med några ord vill jag ännu nämna personalunionen. Vi veta, att vi äga några företag, men vi veta också, att dessa företag tillhöra endast en handfull kapitalister. Banker och fabriker bilda genom personalunionen grupper, vilkas antal stiger endast bortåt tjugotalet. Naturligtvis försöker man hemlighålla dessa personers och kapitalens maktutsträckning och djup, varför det även blir svårt att blotta allt och alla. Här ett utdrag ur en förteckning, där några större hajar stå i spetsen. För att icke sträcka ut alltför mycket på tiden valde jag ut endast några namn. Sålunda står Jürima i följande fabrikers styrelse: glas- och pappersvirkefabriken "Järvakandi Tehased", Eestimaa Krediitselts och bokförlaget "Kultuurkoondis". Konrad Mauritz — A/B "Volta", Heugard & Schultz, A/B "Polaris", Tallinna Eesti kirjastusühisus, A/B A. M. Luther, Hiiu-Kärdla kalevivabrik. Joakim Puhk — ledamot i Handels och Industrikammaren, metallfabriken "Ilmarine", försäkrings A/B "Eesti Lloyd", "Kemikal". A/B "Kauba vabalaad" och A/B "Joakim Puhk & Pojad". Viktor Päts — A/B "Eesti-Lloyd", Eestimaa Krediit A/B, A/B "Tartu Pärnivabrik", "Järvakandi Tehased", "Kultuurkoondis". Denna lista borde räcka till. Här ser man tydligt, hur estniska folkets pengar voro fördelade enskilda personer emellan, hur dessa enskilda behärskade Estlands fabriker och industri. Dessa personers egentliga makt stärckte sig långt ut över dessa företag, som här uppräknades. Dessa tjugotal parasiter behärskade fullständigt Estlands industri och banker.

Men icke därmed voro dessa herrar nöjda! De förde även en aktiv utrikespolitik och denna politik gick ut på att göra Estland till en storstats koloni. Vi veta att utländskt kapital hade fri ingång till landet, att man t. o. m. understödde införandet av utländskt kapital. Detta kapital, som infördes, fördes endast in för att mångdubbelt större vandra tillbaka i parasiternas fickor i London eller Köpenhamn. Dessa, vårt fattiga folks pengar. Brännskifferindustrien grundades först med estniska pengar. Inga andra ville finna vägen dit. Efter en kort tid hade emellertid

industrien blomstrat upp så pass att kapitalisterna började känna sig intresserade för saken. Främmande pengar strömmade in, oljan strömmade ut, en hög dividend strömmade ut och det arbetande folket dras med hungern. Vi veta alla i vilka fruktansvärda förhållanden arbetarna i Kiviöli och Kohtla bo och leva. Också Kreenholm och Balti Puuvillavabrik föra ut pengar både legalt och illegalt. Detta visade tydligt nog Citron-affären. Alla fabriker äro beroende hos oss antingen av kapital- eller marknadsförhållanden i utlanden. Vi ha ju hela bankhus här, som representera utländskt kapital, t. ex. Scheel & Ko. m. fl. Av marknadsförhållanden i utlanden äro alla våra fabriker beroende. Men icke nog därmed. Alla våra fabriker av senare datum, särskilt då statliga fabriker äro inriktade på att förvandla landet till en koloni åt imperialisterna.

Ett av koloniens säkraste kännetecken är det att den icke förfärdigar färdiga produkter, utan halvfabrikat. Interessant är att konstatera, att Estlands industri just inriktades så. Så är förhållandet med fosforitfabriken, där den illa berömde Karl Eenpalu stod i spetsen. Han kallades t. o. m. för fosforitindustriens fader. Denna fabrik skall enligt beräkning levrera 140.000 ton 33% fosforitkoncentrat. Detta är en stor fabrik också i världsskala. Men vid grundandet tänkte icke alls grundarna att fullborda den som en superfosfatfabrik, utan tvärtom — man sålde fosforiten för 14 miljoner kronor på 4—5 år i förskott till Tyskland. Därmed är redan ett lås låst för byggandet av superfosfatfabriken. Vi förfärdiga halvfabrikat men inga produkter, vi äro beroende av ett annat land, och kunna icke när och vart vi önska, sälja produkterna, som fallet kunnat ske med superfosfat.

I Kehra byggdes Kehra sulfat-cellulosa fabrik. I kontraktet med Sovjetunionen 1939 rekommenderade Sovjetunionen att bygga dit ännu en pappersfabrik. Som bekant är cellulosa endast en halvprodukt, papperet däremot en färdig produkt. Trots detta var Sovjetunionen redan då intresserad av pappersproducering, vilket visar, att Sovjetunionen ej bedriver kolonialpolitik. Den

lovade med goda villkor skaffa inredningen till fabriken och på alla sätt understöda bygget. Dock om allt detta förtäljde ej en enda tidning i Estland, allt förtegs. Därmed visade man tydligt nog sin vilja att ställa landet till förfogande som koloni åt imperialistiska makter och visade samtidigt sig fienligt stämd mot Sovjetunionen.

För det tredje ha vi vår oljeindustri. Kiviöli är halvfabrikat. Kiviöli som sådant duger ej till någonting alls. Allt måste byggas om. Här kunde vi grunda en utförlig kemiindustri, som kunde förse oss med olika kemikalier. Nu omarbetar man emellertid icke alls oljan. Oljan, som vi exporterar till Tyskland omarbetas där fullständigt till produkter, som senare igen importeras.

Dessa exempel borde tydligt nog bevisa, att estniska regeringen gjorde allt, för att Estland ej skulle kunna blomstra upp ekonomiskt och självständigt, utan att det alltid måtte bli beroende av imperialistiska makter, att det måtte förvandlas till en koloni. Det är onödigt att räkna upp alla dessa fabriker, som äro beroende av utlandet. De äro det alla, utan undantag. De ville alls icke vara oberoende, de ville bliva det de voro, en underdånig hund åt imperialisterna.

Här se vi, att en liten grupp parasiter, spekulanter med sina trogna hundar hindrade Estlands folk att utvecklas, förslavade det ekonomiskt, politiskt och kulturellt, gjorde det beroende av imperialistiska hajar. Dessa parasiter voro endast ut i sina egna intressen, endast i sina egna intressen styrde de landets ekonomi och förde saken så långt, där vi nu äro. De förde landet till utsugning och fördärv, till oåterkallelig undergång. Samtidigt sådde man hat och baktal mot Sovjetunionen, där varje folk fritt kan utöva sin industri och kultur. Där försöker man på alla sätt hjälpa de mer efterblivna till samma höjd som de andra. I Sovjetunionen finnes ej längre efterblivet folk.

Samtidigt som denna grupp av parasiter stoppade sig miljoner kronor efter miljoner kronor på fickorna, blev det arbetande

folket mer och mer fattigt. Arbetslöshet och ovisshet och rädsla för morgondagen var den estniske arbetarens dagliga lott. Det är onödigt att beträffande arbetslöshet ge några statistiska uppgifter, var och en har förr hört så mycket om denna sak. Exploateringen av arbetarna var fruktansvärd. Själva statistiken visar, att arbetslönen av nettoproduktionen endast utgör 35—40%. Och denna siffra minskades regelbundet. Sålunda var den 1929 — 43,4%, 1937 — 39,1%. Om man också räknar hittill amortisationen och andra utgifter, blir renvinsten ändå oerhört hög. Redovisningarna visa emellertid en mycket liten dividend. Det står klart för envar, att här har man att göra med gömda renvinster, resurser och kapitalexport.

Det estniska folket tål ej längre dessa parasiter, de ha alltför mycket utsugit oss. Det är på tiden, att vi sätta gräns för dem. Folket berövar dem nu möjligheten att fortsätta. (Applåd).

Storindustrien och bankerna, som av ett tjugotal magnater användes till att utsuga folket, måste nationaliseras. (Ihållande applåd). Dessa företag ägas redan av folket, de drivas redan i stort sett med statligt kapital, i form av skatter utpressade av folket. Därmed taga vi endast tillbaka det, som är oss berövat. (Applåd).

Genom att nationalisera storindustrien och bankerna får den arbetande klassen ett vapen, genom vilket den kan befria sig från exploitation. Samtidigt som produktionen i de kapitalistiska länderna, däribland Estland, starkt bromsats, visar industriens utveckling i Sovjetunionen, vilka stora möjligheter den nya strukturen erbjuder. Om man tar år 1913 med industriutvecklingens utgångssiffra som 100, så har utvecklingen och tillväxten varit följande i olika länder:

	1913	1937
USA	100	154,3
England	100	110,4
Tyskland	100	119,4
Sovjetunionen	100	846,1

Trots att inbördeskrigets fasor och härjningar drogo fram över Sovjetunionen över två år längre än i andra länder, trots att hela den kapitalistiska världen i spetsen med sina magnater försökt bojkottera Sovjetunionens varor, trots att Sovjetunionen efter klasskampen måste bygga upp all industri från början, trots allt detta har Sovjetunionen orkat höja produktionen 8,5 gånger, då den kapitalistiska världen samtidigt knappast orkat höja sin produktion i jämförelse med 1913 några enstaka procent. Dessa uppgifter äro hämtade från år 1937, då den kapitalistiska ekonomin stod på sin höjdpunkt och högkonjunktur rådde. Från år 1938 började en tillbakagång, en stor tillbakagång. Sovjetunionen har däremot endast vandrat framåt, endast framåt och mycket framåt.

Beträffande Estland saknas uppgifter från år 1913, men tidigare hämtade exempel borde tydligt nog visa, att Estland under den gamla regimen icke kommer att utvecklas längre. Nu stiga vi emellertid in som en medlem i Sovjetunionen och vi beredas samma möjligheter som Sovjetunionen. (Applåd).

Först och främst försvinner utsugningspolitiken och alla dessa miljoner kronor, som den kapitalistiska klassen söp upp på krogar och andra ställen. De komma att användas till uppbyggandet av industrien. Fabriker komma att grundas, de sociala förhållanden komma att förbättras och arbetarklassens levnadsstandard kommer att höjas. Men icke nog därmed. Skillnaden mellan utsugare och den utsugne måste försvinna. Därmed förändras förhållandet människa och människa emellan. Arbetaren ser att hans arbetsmöda ej vandrar i fabrikantens ficka, utan till sitt eget bästa. Härifrån förändras hans inställning till arbetet. Arbetet stiger i ära (Applåd), stiger frukten av arbetet och man får se sådana ting som sociala tävlingar, slagarbete och stahhanovism. (Applåd).

Redan Adam Smith ställde upp det kravet, att produkterna måste förfärdigas där det ställer sig billigast. Detta är en så bekant sanning, att ingen kan tveka i dess hållbarhet. Dock

se vi i det kapitalistiska samhället omvända förhållanden, man fabricerar där det ställer sig mångdubbelt dyrare. I den utvecklande imperialismen fördjupas dessa motsatser mera och mera och utvecklas till en rent otrolig autarki, som talar emot allt sunt förnuft. Estland var icke något undantag. I Estland blommade alla dessa bulnader friskt, motsatserna fördjupades mer och mer.

Alla dessa bulnader komma att försvinna. Det är klart att vi producera inom Sovjetunionen där det folkeekonomiskt blir billigast. Vi använda alla naturrikedomar, alla medel, för att producera mera rationellt, mera fulländat. Vi veta, att den kapitalistiska världen kastar bort mycket pengar på reklam och andra oproduktiva utgifter, för att locka köparen från konkurrenten. Monopolen förändra ej saken här. Här försöker man locka bort köparen från nästa monopolist. Kampen förstoras, förvandlas till en allt förintande, motsatserna förstoras, bli vassare och vassare.

Dessa oproduktiva utgifter försvinna. I den kapitalistiska världen sker produktionen planlöst, tillfälligt. Ofrånkomliga gnidningar och kollisioner förekomma. Man bygger fabriker, verkstäderna tillfälligtvis och där man antager ernå stor renvinst. Därigenom förlorar man oerhört mycket produktionsmedel, som ej kunna produceras vid en stundande kris, eller som ej orka producera därför, att de äro belägna geografiskt opraktiskt. I den kapitalistiska världen bygger man fabriker, producerar utan att man betänker sig om samhället verkligen har behov efter motsvarande artikel. Man är endast ute på jakt efter en hög renvinst. Resultatet blir att oerhörda summor folkskapital förbrukas oproduktivt.

Följden blir monopolism, underproduktion och arbetsbrist. Arbetslösheten, denna kapitalistiska staternas piska för det arbetande folket, måste försvinna. (Applåd). Faktum är, att alla våra industrier lida under underproduktion. Samtidigt äro tusentals arbetare direkt eller indirekt arbetslösa. En sådan bulnad har ej längre plats hos oss. Den måste försvinna.

Det anarkistiska produktionssystemet, under vilket vi icke långt tillbaka genomlevde en fruktansvärd kris, hämtar med sig oerhörda lidanden. Motsatserna i det kapitalistiska systemet växa, fördjupas. Sovjetunionen däremot känner inga kriser eller osäkra marknadsförhållanden. Den estnische arbetaren behöver icke frukta att han vilken dag som helst kan bli utkastad på gatan. Osäkerheten på marknaden försvinner. I stället för allt detta träder en planmässig ekonomi, där man utgående från folkets intressen producerar mest rationellt. Denna planmässighet tillåter våra fabriker att specialisera, standardisera produktionen, hitta bättre geografiska lägen åt fabrikena och spara ihop miljarder och åter miljarder kronor av folkets pengar. Arbetarklassens aktivitet stiger, arbetarklassen hjälper till vid rationaliseringen genom att direkt taga del av produktionsledningen. Tidigare använde man alla nya metoder endast till utsugning och all arbetsfrukt vandrade i kapitalisternas fickor. Nu förändras situationen, arbetsfrukten växer. Arbetarklassen hjälper på alla sätt till att uppfinna nya maskiner, arbetsmedel, bättre ordnande av arbetet. Allt detta är nu möjligt att genomföra då man gör produktionen mera planmässig. Vi vilja utnyttja våra naturrikedomar, våra omfattande naturrikedomar, vilka hittills ej utnyttjats. Vi ha stora vattenfall, vi ha brännskiffer, fosforit och cement. Ävenså äga vi råmaterjal — kalk och lera, vi ha skog och dessutom bra och mycket skog. Dessutom ha vi ett mycket gott geografiskt läge, som ger oss stora fördelar i jämförelse med många andra länder. Hos oss kunna grundas och komma att grundas stora skeppsvarv, fabriker och andra industrier, som komma att vara sysselsatta med transport. Då vi nu likvidera denna utsugareklick, kunna vi fritt utveckla våra förhållanden. Vi kunna sätta in denna renvinst, som tidigare några få själva uppdelade i fabrikena, vi kunna rationalisera all vår industri enligt folkets behov. Vi komma att organisera om vår industri på det mest rationella sätt i folkets intresse. Den förra regeringen planerade så att alla folkets pengar hamnade i några fås

fickor. Nu måste vi emellertid planera om all industri i folkets intresse. (Applåd). Den ekonomiska produktionskraften och därmed hela vårt folks välstånd kommer att växa!

Allt detta kunna vi endast ernå, om vi nationalisera all storindustri och bankerna. (Applåd).

Översättning från estniskan.

Riksdagsledamoten N. Ruus'

referat

angående Estlands inträdande i Socialistiska Sovjetrepublikernas Förbund.

Riksdagens 2. session den 21 juli 1940.

Referent N. Ruus: Ärade Riksdagsledamöter! Estlands arbetande folk har upprepade gånger begärt Estlands införlivande med Socialistiska Sovjetrepublikernas Förbund, ty den hittills härskande reaktionella regimen av Estlands utsugning och förtryck har slagit hela det estniska arbetande folket i kapitalismens rövar- och slavbojor samt nedtryckt folket till fattigdom och nära nog uthungring.

De kapitalistiska våldshärskarna sökte helt och hållet främja det ekonomiska och politiska livet från Sovjetunionen samt sörja för en isoleringspolitik. Därför lät man också de gynnsamma och omfattande marknaderna, som Sovjetunionen kunde erbjuda vår industri och lantbruksekonomi gå oss ur händerna. Våra fabriker och verkstäder, som före det stora imperialistiska världskriget producerade för Rysslands räkning, måste avbryta arbetet eller också fortsätta med endast mycket ringa kraft. Hundratals maskiner nedrostade och tiotals storindustribyggnader förvandlades till ruiner. Vilken katastrofal ruin detta betydde för Estlands industri och ekonomi, att man avstod från Sovjetunionens marknader, må här endast genom några exempel belysas:

Handelsförbindelserna över Tallinn, som 1912 stego till 1,2 millioner ton sammankrympte 1925 till 0,5 mill. ton.

1913 utgjorde arbetarnas antal vid storindustrier, metall- och textilindustrier sammanlagt 36.000, den 1 februari 1940 utgjorde antalet vid nämnda industrigrenar sammanlagt endast 17.396, tjänstemän inberäknade. Vid Kreenholm arbetade 1914 14.000 arbetare men nu endast något över 2000.

De styrande makthavandena riktade vår utrikeshandel och alla ekonomiska förbindelser mot väster i st. f. öster, men därifrån inkommo icke beställningar för Estlands industriproduktion i sådan mån att arbetsmöjligheter skulle kunnat erbjudas alla Estlands arbetshänder.

Såväl arbetarnas som den arbetande intelligensens öde blev en kronisk arbetsbrist och en fullständig osäkerhet för framtiden. Enligt Estniska Statistiska Centralbyråns uppgifter steg t. ex. de arbetslösa tjänstemännens antal i januari i år till cirka 11.000, då i juli 1939 arbetarnas jämte tjänstemännens antal vid Estlands stor- och centralindustrier uppgick till 65.967, men den 1 januari 1940 hade antalet nedgått till 55.214. Därigenom hade de arbetslösas antal som icke kunde placeras vid stor- och centralindustrierna, stigit till närmare 11.000. Arbetslöshetsförsäkring saknades däremot hos oss. Dessa tiotusen arbetshänder väntade förgäves på arbetsmöjligheter. Utom dessa tillkomma ytterligare tusende unga, som gå ut i livet, vilka överhuvud icke kunnat förena sig med arbetsprocessen och således ej heller inregistrerats varken bland de arbetande eller de arbetslösa. De vandrade förtvivlat från den ena arbetsgivarens port till den andras eller sände ansökningar dit, där de hoppades att någon arbetsmöjlighet skulle yppa sig. Underhåll och arbete måste man nästan som tigga.

Arbetslös intelligens exploaterades såsom s. k. praktikanter — arbetare utan lön.

I småstäderna, köpingarna samt på landsbygden fanns det utom nämnda arbetslösa ännu tiotusende jordbruksarbetare,

hantverkare och andra, som i ordets direkta bemärkelse vegeterade, då de livnärde sig endast genom tillfälliga säsong- och dagsarbeten. Obarmhärtigt trängde hungern och eländet in i dessa olyckligas hem, isynnerhet under vintermånaderna, då arbetslöshetens Molok tryckte folket smärtsammast. I våra småstäder och köpingar men även i större städers utkanter kunde man vintertiden se härresande bilder. Det fanns bostäder, där fönstren i st. f. glasrutor täcktes med slitna pappstycken. Hundratals familjer fanns det, isynnerhet under den gångna svåra vintern, som till följd av bränslematerjalets höga pris själva voro tvungna samla sig kvistar i skogarna långt från staden för uppvärmning av rummen. Det fanns arbetare, isynnerhet kvinnliga, som av penningbrist icke ens kunde skaffa sig skodon för de kalla vintermånaderna, i stället lagades fotbeklädnaden, som bestod av tofflor av slitet tyg. Vi hade hundrade barn i skolåldern, vars måltidsportion dagligen utgjordes endast av en talrik soppa, som tilldelades dem av någon "välgörande" förening. Tidningarna — t. ex. "Maa Hääl" ("Landets Röst") 1938 — ha innehållit beskrivningar om elever, som regelbundet sökt sig mat ur soplådor, då de arbetslösa föräldrarna icke kunnat ge barnen mat hemma. .

Men icke heller deras ställning var säker, som hade någon slags tjänst, då man icke kunde leva på de små lönerna. Största delen av arbetarna tyngdes av skulder, likaså statstjänstemän och affärsbiträden med mindre löner.

Under sådana förhållanden står det fullt klart att folktillväxten i Estland är från år minskas.

Denna fattigdom och detta elände åstadkoms genom den reaktionella klickens rövarhushållning. Lejonparten av Estlands storindustri, bankväsende och grosshandel förvaltades av utländskt imperialistiskt storkapital, som endast hade till uppgift att utsuga Estlands nationalekonomi, att utpressa milliarder härifrån för att sedan placera de erhållna vinsterna i utlandet. Estlands arbetare, bönder och intelligens måste under tiden lida brist och

hungra, samt måste arbeta för svältlön för att de utländska storaktie ägarne skulle kunna frossa och föra nöjesliv.

I flera tal, på industriarbetarnas sammanträden och meetingar har man upprepat lämnat uppgifter på, huru stora summorna voro, som utlandskapitalisterna ärligen utförde från Estland. På sin tid gjordes ett sammandrag av totalsummans kapitalvärde, som strömmat till utlandet, och erhöll då en summa på cirka tvåhundra millioner kronor, d. v. s. omkr. tjugo milliarder cent. En enda textilfabrik, t. ex. Hiiu-Kärdla, var i stånd att under ett år betala till chefdirektören olika slags tillgodohavanden till ett belopp av sju millioner sjuhundratusen cent! Därtill kommo ännu aktievinsterna!

Det så kallade "Estniska nationalkapitalets" metoder voro på intet vis bättre. Den nationella skylten användes endast för utpressning av det ytterst möjliga av Estlands nationalekonomi, för att väderbörande genom den erhållna profiten i utlandet skulle kunna skaffa sig herrgårdar, fabriker och hus. Så handlade Selter och så handlade Viktor Päts samt hans kompanjon Feldmann och på detta vis förforo även tiotal andra.

För utsugning av folkeekonomin tillgrepo de vinstgiriga finanskonstens mest raffinerade metoder. Man ryggade ej ens tillbaka för användandet av kooperativverksamhetens ädla skylt, som öppet offrades på storkapitalets altare. Så t. ex. bestod konsumtionsföreningen "Eesti Munaeksport" (Estlands Äggexport) endast av 550 medlemmar, det oaktat att lanthemmanens antal i Estland är cirka 140.000. I föreningen med det lilla medlemsantalet var det lätt för Jürima, Kütt och Kint och Co att erövra ledarställning och på detta sätt skaffa sig en vinst av 40% vid varans försäljning, samt erhöilo direktörerna en årslön av flera millioner.

De s. k. nationalisterna skulle verkställa statlig kontroll över kapitalet i utlandet, men i själva verket hjälpte kontrollörerna själva till att dessto kraftigare ansätta Estlands folkeekonomi. Till styrelseledamöter i de utländska aktiebolagen kallades Viktor

Päts, Jürima, Anderkopp, Suursööt, Juhkam och andra kända ledarkrafter från förra regimen. I stället för att utöva kontroll uppbyro de månadslöner på millioner cent och gjorde sitt inflytande samt sina höga släktskapsförbindelser gällande i avsikt att likaledes utpressa fördelar från Estland till förmån för sina ekonomiska gynnare i utlandet.

Storkapitalisterna hade förstått ordna sakerna så slugt till sin egen fördel, att även de högre statstjänstemännen i hög grad bidrogo så t. ex. sköttes sakerna i en del av Finansministeriets avdelningar enligt ett mutsystem med fastställd skala. Ministrar och högre tjänstemän erhöles som mutor aktier till skänks och hög ersättning för att storaktionärerna obehindrat skulle kunna fördjupa sig i sin rövarhushållningspolitik.

I och med att de läto millionerna rinna ut ur Estland, behövede de icke själva betala så särdeles stora summor till den estniska staten. Här må anföras som exempel, att av alla våra brännskifferföretag i årets statsbudget upptagits endast Kr. 160.000.— konsessionsavgift, förra året erhöles staten endast 100.000 kronor, Det var då hela den fördel och vinst staten erhöles i konsessionsskatt av all vår brännskiffergruvverksamhet.

Arbetarnas rättigheter, likaså deras levnadsförhållanden och hälsa respekterades icke i minsta mån. De sociallagstiftningsförordningar, som hade utfärdats till skydd av arbetarnas rättigheter, levnadsförhållanden och hälsa, trampades hänsynslöst under fötterna. På detta sätt registrerades t. ex. endast under loppet av 1938 15.788 fall där arbetskyddsreglerna överträdde. Arbetsgivarna uraktläto att utbetala lön till arbetarna under samma år 3171 gånger, varvid arbetarna måste utkräva lönerna genom domstol eller arbetsinspektörer! Arbetsolycksfallen voro skrämmande, arbetsvillkoren omänskliga, då arbetsgivarna endast gjorde sig lustiga över verkställandet av arbetskyddslagen. Lagöverträdelserna registrerades visserligen, men arbetsgivarnas lagöverträdelserna bötfälldes endast med minimala penningböter, såsom fem och tiokronors småsummor.

En dylik ensidig rövarhushållning förde vår stat och nationalekonomi in i ett virrvarr. Estlands nationalekonomi sjönk ihop och produktionsmöjligheterna stagnerades. Med statsskuldernas tillväxt sjönko nationalinkomsterna. Den under det utländska inflytandet suckande industrin hade att genomleva den internationella finanskonjunkturons alla rubbningar, liksom även jordbruksproduktionens marknadsmöjligheter helt och hållet voro beroende av världsmarknadens fixa ideer.

Vi minnas alla mycket väl vilka svåra slag Estlands industri och lantbruksekonomi erhöilo under de senaste krisåren 1930—1933. Vår export 1931 jämförd med 1928 gick nedåt med 44%, importen t. o. m. med 54%. Arbetsbristen var skrämmande. Det fanns knappast någon familj, där det ej fanns någon arbetslös medlem. Vår borgerliga regim var oförmögen att hjälpa de arbetslösa, då den ju saknade viljan att göra det.

Under den förra världskrisen drabbades hunderade småaffärer och hantverkare av konkurs, vilka fingo lämna sitt tidigare arbete och sin möda som offer åt den imperialistiska storindustrins magnater.

Vi minnas också, vilka svårigheter vår lantbruksekonomi fick genomleva under den förra världskrisen. Hundrade hemman drabbades av auktioner, då ägarna icke voro i stånd att betala de höga räntorna för lånen. I st. f. jordbrukare uppdöko då från städerna bankdirektörer, storaktionärer och deras lydiga tjänare — högra statstjänstemän, som fingo profit av krisen och således hade pengar tillräckligt för att av fattiga jordbrukare uppköpa gårdar, som bestämts för auktion.

Allt detta resulterade i att Estland avstod från samarbete med Sovjetunionen och gjorde sin ekonomiska ställning beroende av de imperialistiska kapitalistiska länderna. Detta Västeuropeiska storkapitalismens inflytande, samtidigt med att man här vände ryggen åt Sovjetunionen, medförde ruin för vår industri, vårt hantverkeri samt vår lantbruksekonomi.

Då man något hunnit hämta sig från 1930—1933 års kristid vidtog 1937 en ny ekonomisk kris. Den ruttna kapitalismen hade råkat in i en ny återvändsgränd. För industriproduktionen i England, Frankrike och Nordamerika blev det stagnation. De imperialistiska staternas motsättningar vidtogo allt mera vassare former.

De borgerliga småstaterna, som voro beroende av de imperialistiska storrikena råkade i yttersta svårighet. Så t. ex. tilltog arbetslösheten i Estland, återigen övergingo en stor del av fabrikerna från 6-dagars arbetsvecka till 3- och 4-dagars arbetsvecka, och arbetarna fingo naturligtvis finna sig i motsvarande mindre löner. Vår industris sammanbrott jämte produktionens stagnation belyses synnerligen klart med följande tal: Om vi för jämförelsens skull beteckna industriverksamhetens intensitet med talet 100 för åren 1927—1931 och därvid konstatera, att ännu 1937 denna intensitet steg med 18 punkter, så var stegringen följande år 1938 endast 3 punkter, Textilindustriproduktionen visade direkt nedgång från 125 under 1937 till 118 under 1938. Handelsnavigationen minskades med 30%, byggnadsverksamheten med 20—22%, varustransporten på järnvägarna med 6—7% o. s. v. Alla dessa siffror tala ett tydligt språk, huru folkhushållningspolitiken, styrd av imperialistisk utlandskapitalism jämte rövarhushållning med "folkkapitalet", hotade att hjälplöst tillintetgöra Estlands ekonomiska liv.

Den reaktionella rövarhushållningskapital hade icke endast strävat efter herraväldet över Estlands ekonomiska liv, den hade dessutom erhållit en monopolistisk husbondeställning inom Estlands politiska liv. Republikens regeringar hade förvandlats till dockor och mannekänger i storkapitalisternas och bankirernas händer. Befolkningen påstod med rätta, att den egentliga regeringsbildaren icke var det dåvarande parlamentet utan bankiren Scheel, storfabrikanten Luther och "folkkapitalets" huvudchef Joakim Puhk. Dessa störtade och bildade regeringar efter sina behov. De höjde och sänkte tullavgifterna, då rätta ögonblicket för dem var inne för att därigenom kunna begagna

sig av tillfället att förtjäna millionvinster. Man får icke tro, att Viktor Päts och Ado Anderkopp av en slump blevo Joakim Puhk's, A/B Luther's och andra storindustrimäns advokater. Det är icke heller svårt att förstå, varför general Laidoner blev den ledande rådsledamoten inom storföretagen Kreenholm och Eesti Kiviöli. Genom dessa män förstodo nog storindustrimännen och bankirerna framställa frågarna i sådant ljus, att det var förenligt med hela deras rövarhushållning och förtrampande av folkets intressen under sina fötter — och allt detta i "fosterländskt" intresse.

För att dölja rövarpolitiken samt förfölja de verkliga fosterlandsmännen och folkintressenas främjare tillsattes en mäktig polisstyrka. Man fruktade likväl att det icke var nog med en polisämbetsmannakår, varför en av våra största ledare för vårt s. k. folkkapital — August Jürima — en av Estlands oförsyntaste penningmagnater, som innehar cirka 20 avlönade platser och vars månadslön långt överstiger en million cent, själv såsom inrikesminister och chef för det inre skyddet ställde sig i spetsen för den estniska polisapparaten i egenskap av dess högsta ledare. Han lät obarmhärtigt bestraffa alla dem, som på något om ock tillbakadraget sätt vågade blottställa den reaktionära regimens varbölder eller uppträda såsom beskyddare av det arbetande folkets rättsliga fordringar. Höga böter, landsförvisningar, tvångsarbete och i flera fall t. o. m. dödsstraff voro de medel, varmed man tvingade Estlands offentliga ord till tystnad och i vars hägn så väl den utländska som inhemska rövarkapitalismen fortsatte med sitt barskrapningsarbete.

Politisk frihet var tillåten endast för plutokrater och deras hantlangare, alla andra tvingades att tiga under hot av dödsstraff, fångenskap och landsförvisning.

Så långt hade den västerländska orientationen fört Estlands ekonomiska och politiska liv.

I de imperialistiska storstaternas program ingick dessutom planen förutom för utsugning av småstaternas och folkens

ekonomi även deras direkta underkastelse under de förras överherravälde. Redan under ett par av de senaste åren ha de engelska och franska imperialisterna helt öppet predikat om nödvändigheten av att tillintetgöra småstaternas och småfolkens självständighet. De propagerade för någon slags oriktig och dimmig federativ-Europa-idé, enligt vilken alla europeiska folk skulle underkasta sig ett engelskt och franskt övervälde. Samtidigt erbjöd man visserligen också småstaterna en s. k. garanti, men i själva verket lät man den ena efter den andra av småstaterna gå under i ett grymt imperialistiskt krig.

Även Estlands reaktionära borgare sällade sig med bred barm till den storkapitalistiska federativ-Europa-ideen. T. o. m. gamla Jaan Tõnisson hade hunnit så långt, att han öppet från denna talarstol i vintras började propagera för federativ-Europa-ideen såsom den "rättaste" lösningen för småstaternas framtid.

Vilken skulle då följden blivit för Estlands förenande med ett federativt Europa, om de engelska och franska imperialisterna också verkligen skulle vinna kriget och genomföra sina planer? Ett federativt Europa skulle betytt ett totalt slut för den estniska statens och kulturens självständighet. Federationen skulle betytt den kapitalistiska exploationens ännu tvärare och rotfastare utbredning, för Estlands del bleve det tillgripandet av samma våldsmetoder, som tillämpas i de brittiska kolonierna i Indien, Afrika, Asien och annorstädes.

Stor-Britanniens kolonipolitik talar ett tydligt språk, som varnar oss att avstå från allt möjligt engelskt imperialistiskt inflytande. Det grymma våldet och massorna av dödstraff, varmed alla frihetsförsök i Indien, Egypten, Palestina och andra ställen neddämpas borde ge ett tydligt bevis på, att det imperialistiska Stor-Britannien är världens största folkfängelse.

Ärade riksdagsledamöter! Tror ni, at Estlands folk önskar bestämma sitt öde genom en dylik förening, ett öde i fångenskap. Estlands folk vill icke en sådan förening, som betyder ett öde i brittiskt fängelse. Estlands folk önskar icke en

sådan framtid. Vi ha redan tillräckligt ledsnat på alla slitningar hit och dit. Vi vilja fritt och oberoende gå mot en bättre och angenämare framtid.

Därför har också Estlands arbetande folk, isynnerhet dess modiga och kampvilliga förtrupp — marxistiska arbetarrörelsen och Estlands Kommunistiska Parti — outtröttligt arbetat för krossandet av det västerländska imperialistiska inflytandet samt det estniska folkets närmande i vänskaplig kontakt till Sovjetunionens befriade folk. Då folkförtrycket avskaffats i Sovjetunionen, likaså kapitalisternas privilegier samt de trångbröstade penningmag-
naternas våldspolitik, bör också det estniska folket utveckla sina kraftigaste livsintressen i intimt och fullkomligt samarbete med Sovjetunionen.

Detta samarbete har den f. d. klicken av de styrande med alla tänkbara medel försökt hindra i dess utveckling. De styrande byggde murar emellan Estlands och Sovjetunionens folk, för att därigenom kunna skydda sin klass trångbröstade och vinstgiriga intressen. Väl vetandes, att en vänskap emellan Estlands och Sovjetunionens folk skulle påskyndat estniska arbetarkårens möjligheter att med verksammare medel skrida till befriandet av den hänsynslösa kapitalistiska och grymma förtryckare-
regeringen, sökte reaktionärerna med alla medel förhindra tillkomsten av ett vänskapligt förhållande emellan Estlands och Sovjetunionens folk. Den marxistiska arbetarrörelsen, men isynnerhet det kommunistiska partiet, som stod i spetsen för samarbetssträvandena mellan Estland och Sovjetunionen, förföljdes på det råaste, partiets ledande funktionärer dräptes grymt, hundrade av de bästa kamraterna stängdes för livstid eller tiotals år inom fängelsemurar. Många av de kamrater, som idag sitta bland oss, ha av dessa orsaker, d. v. s. strävan för vänskapsförbindelser med Sovjetunionen och kampen för arbetarklassens intressen, suttit i tvångsfängelse ända till 16 år. Och all denna grymhet hade till ändamål endast det, att plutokraterna ostörda skulle kunna förtrampa folkets rättigheter i smuts och

därvid samla millioner i egna fickor på bekostnad av en knotande arbetarklass och under skuldbörder dignande jordbrukarbefolkning.

Marxismens utrotande försiggick i Estland på ett mycket systematiskt och energiskt sätt. Å ena sidan uppbadades här till II internationalens socialdemokrater, som hos de borgerliga tiggde för folkets bästa och därför även fritt kunde hålla långa predikningar, då man på detta sätt hoppades kunna invagga den revolutionära arbetarklassen i lugn och ro. Dessa typiska krypande specialister erhöles visserligen då och då varma nästen, som de förstodo utverka vid herrar Jürimas och Päts' rikligt försedda bord, men arbetarklassen fjärmade sig med största förakt från dem.

Å andra sidan insattes för marxismens utrotande en direkt av Eenpalu och Veermaa organiserad Voimann-grupp, som med brännvinsflaskor och mutor sökte locka arbetarna i fabrikena att förena sig med "Isamaaliits" (Fosterländska förbundets) politik. Tredje gruppen — under Lui Metslang's ledning — använde sig nog ofta av en mera vassare ton, men i själva verket var den endast Jürimas blyxtavledare, som skulle samla arbetarnas missnöje och oppositionslusta kring sig. Denna grupps direkta uppgift var, så som Friido Toomus skriver i boken "Konstantin Päts ja riigireformi aastad" — sid. 205 och 206 —, "krossandet av internationala socialismens inflytande". Arbetarkammaren skulle "befria vår arbetarklass från internationalens marxistiska infektion"... , skriver Toomus. Men, ärade kamrater, marxismen kan icke tillintetgöras även om man skulle insätta tiotals konservativa partier. Kamrat Stalin sade i ett av sina tal angående försöken att tillintetgöra marxismen följande:

"Man påstår att marxismen tillintetgjorts i en del stater. Det är ett tomt tal. Så kunna endast sådana människor tala, som ej känna till historien. Marxismen är det vetenskapliga uttrycket för arbetarklassens grundintresse. För att tillintetgöra marxismen

måste arbetarklassen tillintetgöras. Men arbetarklassen kan icke tillintetgöras. Över 80 år ha gått sedan marxismen framträdde på slagfältet. Under denna tid ha tiotals och hundratals borgerliga regeringar sökt tillintetgöra marxismen. Men vilket har resultatet varit? De borgerliga regeringarna ha kommit och gått, men marxismen står kvar. (Applåder.) Ännu mer — marxismen uppnådde att den blev förhärskande över en sjättedel av hela jordklotet, varvid den vann fullständig seger i det land, varest man ansåg att marxismen slutgiltigt besegrats." (applåder.)

Dessa kamrat Stalins ord kunna med klassisk noggrannhet även inpassas på Estlands förhållanden. Vi minnas alla, hur högtidigt Kaarel Eenpalu, Jüri Voimann och andra deklarerade marxismens utrotande hos oss. Men även den estniska arbetarklassen har visat, att det är omöjligt att föra den bort från proletariats internationella enda kampväg — marxismen. Estlands arbetarklass blev, oaktat all förföljelse, trogen den revolutionella marxismen och dess förtrupp — Estlands Kommunistiska Parti (applåder).

Då under förra hösten — den 28 september — den ömsesidiga biståndspakten slöts mellan Estland och Sovjetunionen, vilken skulle garantera vänskapsutvecklingen emellan de båda ländernas folk, vidtog den sista ivriga kampen i Estland mellan Sovjetunionens vänskapsförhållandets försvarare och motståndare. Från arbetarnas och intelligensens kretsar sändes brev och lyckönskningar till Sovjetunionens ledande män ävensom till våra statsfunktionärer, varvid varma erkännanden uttalades till Sovjetunionen för fredspolitikerna samt för estnisk-SSSR-s vänskapen. Vårt storborgerskap och den av detsamma tillsatta regeringen jämte mutade högre statstjänstemän samt en terroriserad polisapparat skredo däremot på det mest hänsynslösa sätt till sabotage av det ömsesidiga vänskapsförhållandet mellan Estland och Sovjetunionen. Man spred de mest motbjudande uppdiktade historier och de mest oförskämda rykten samt lumpet klander

på Sovjetunionens och den röda armeens bekostnad. Arbetare, intelligens och bönder, som på något sätt uttalade sympatier för Sovjetunionen, bestraffades med böter, förvisningar eller avsked. Estlands textilarbetars Fackförening på vars initiativ landets största fackförenings ledande funktionärer den 9 oktober sände gemensamma lyckönskningar till Sovjetunionen, den mäktiga Rödarmeen och folkens store ledare kamrat Stalin. upplöstes och dess funktionärer förvisades från Tallinn. Tallinns Metallarbetare-Fackförenings ordförande och Byggnadsarbetarnas Fackförenings organisator förvisades därför, att de underhandlade med Sovjetunionens handelsdelegation angående arbetsmöjligheter för fackföreningsledamöter inom Sovjetunionens baser.

Så skamligt uppförde sig våra plutokrater mot Sovjetunionens vänner.

Samtidigt sökte den förra regimens ledare maskera fiendskapen mot Sovjetunionen genom att på några officiella möten även uttala sympatier för Sovjetunionen samt hälsa dess ledare. I själva verket smiddes däremot hemliga planer mot Sovjetunionen. Inom Skyddskåren organiserades förrådiska förband mot Rödarmeen. I utrikespolitiskt hänseende gick reaktionärernas fräckhet t. o. m. så långt att ett militärförbund slöts mellan Estland, Lettland och Litauen, som var riktat direkt mot Sovjetunionen och som vid behov skulle kunna utgöra ett medel för de imperialistiska staterna vid event. anfall mot Sovjetunionen.

Sovjetunionens motståndares politiska seger skulle betytt Estlands indragning i kriget ävensom estniska statens och folkets undergång.

I Estland segrade dock vänskapsrörelsen med Sovjetunionen. Estniska folkets beslutsamma uppträde den 21 juni krossade slutgiltigt den gamla regimens övermakt, orättvisa och skräckvälde. Från och med den dagen avsatte estniska folket den plutokratiska klicken från riksstyret och övertog hemlandets öde i sina egna händer samt framträdde för återuppbyggande av ett nytt liv på bredare och ljusare basis.

Nu kunde Estlands arbetande folk oinskränkt utsäga sin med utsläcklig eld brinnande varmaste längtan — att Estland inträder som medlem i Socialistiska Sovjetrepublikernas Union. (Applåder.) Denna önskeplans verkställande, som den hittills styrande plutokratiska klicken hade neddämpat med blodiga och grymma våldsmedel, kunde nu ta en fast form.

På hundrade sammanträden och meetingar har Estlands arbetande folk — arbetare, bönder, intelligenser — modigt och entusiastisk framfört sin okuvliga fordran — Estlands intrede i Sovjetunionen. Vid riksdagsvalen den 14 och 15 juli erhöll Estlands Arbetande Folks Förbund, i vars program en intim union mellan Estland och Sovjetunionen ingick, 92,8% av alla röstberättigade medborgare. På detta sätt fann estniska folkets längtan från långt tillbaka — ett intimare förbund mellan de bägge ländernas folk — belägg även i de allmänna valen.

Nu är den historiska stunden inne, då folkets vilja beträffande de estniska-sovjetunioniska vänskapsbanden böra erhålla lagligt erkännande. (Applåder.)

Estlands och Sovjetunionens folk ha alltid levt i vänskap och Estlands arbetande folk är förenat med Sovjetunionens folk genom ständiga broderliga band i gemensam kamp mot tsarism, kapitalister och godsägare, som förtryckte såväl ryska som estniska arbetare och bönder. Vi ha gemensamt genomfört tre stora revolutioner och vilja nu även gemensamt fortsätta detta stora samhällsupbyggande arbete, som f. n. pågår i Sovjetunionen. (Applåder.)

Den förra chauvenistiska och minoritets- samt folkfientliga regimens politik sökte visserligen försämra den estnisk-sovjetunioniska gemensamma vänskapen, men därmed lyckades den icke.

Jag tror, att jag tolkar alla riksdagsmäns övertygelse rätt, om jag påstår, att Estlands med Sovjetunionen endast stärker vårt lands verkliga oberoende och suveränitet, vårt folks fria nationella utveckling, vår industris, lanthushållnings samt kulturs höjande, befrämjar estniska folkets kraftiga uppsving mate-

riellt och kulturellt samt borgar för vårt älskade hemlands blomstring. (Stormande bifall.)

Sovjetunionen har för sitt folk säkerställt freden. Den har icke lämnat någon av sina Sovjetstater och dess folk vid angrepp såsom offer åt främmande fientlig makt. Inget folk inom Sovjetunionen har behövt dela Väst-Europas smånationers öden, vilka hade anförtrott sin framtid åt de imperialistiska storstaternas skydd.

Däremot har Sovjetunionen skaffat arbete och bröd åt de tiotals millioner, som i tsarryssland vandrade omkring som tiggare, trasiga och slitna sökte arbete och almosor. Estlands inträdandet i Sovjetunionen garanterar vårt ekonomiska livs oberoende från imperialistiska staters marknader samt räddar oss från världskris, ty Sovjetunionens ekonomiska liv vet ej av någon kris och även de till Sovjetunionen hörande republikernas ekonomi befrias från de kapitalistiska ländernas konjunktur-rubbningar. Sovjetunionens produktion stiger samtidigt med att produktionen i de kapitalistiska länderna håller sig på samma nivå och t.o.m. går nedåt. Som bevis härför följa sifferuppgifter angående de viktigaste världsstaternas produktions-utveckling. Utgående från produktions-summorna 1929, vars omfattning vi för jämförelsens skull beräkna till 100, erhållas följande produktionsresultat:

	1934	1935	1936	1937	1938
USA	66,4	75,6	88,1	92,2	72,0
England	98,8	105,8	115,9	123,7	112,0
Frankrike	71,0	67,4	79,3	82,8	70,0
Italien	80,0	93,8	87,5	99,6	96,0
Tyskland	79,8	94,0	106,3	117,2	125,0
Sovjetunionen	238,3	293,4	382,3	424,0	477,0

Jämföra vi däremot produktionsutvecklingen med början från 1913, erhålles följande bild:

	1913	1933	1934	1935	1936	1937	1938
USA	100,0	108,7	112,9	128,6	149,8	156,9	120,0
England	100,0	87,0	97,1	104,0	114,2	121,9	113,3
Tyskland	100,0	75,4	90,4	105,9	118,1	129,3	131,6
Frankrike	100,0	107,0	99,0	94,0	98,0	101,0	93,2
Sovjetunionen	100,0	380,5	457,0	562,6	732,7	816,4	908,8

Av dessa tabeller framgår, att produktionen i de kapitalistiska länderna mer eller mindre håller sig på samma nivå eller också visar den endast mindre stegring. Under de senaste åren visar produktionen nedgång i alla kapitalistiska länder med undantag av Tyskland, där produktionen stigit genom den febrila rustningen.

Samtidigt med att produktionen i de kapitalistiska länderna stagnerats har Sovjetunionens produktion stigit i jämförelse med tiden före världskriget mera än nio gånger!

Detta visar, att Sovjetunionens produktionstempo står på första plats i hela världen.

Under tiden som millioner arbetslösa annorstädes svälta, saknar Sovjetunionen arbetskraft. Jag är övertygad om, att Estlands inträdande i Sovjetunionen medför, att även vi få del av Sovjetunionens storartade produktionsstegring och att arbetslösheten i Estland därigenom avskaffas samt arbetarnas ställning förbättras. (Applåder.)

Sovjetunionens kulturutveckling visar likaså en hastig stegring. För att bevisa detta anföras följande tal:

Elevernas antal i alla skolor var 1933/34 — 23.814.000, men 1938/39 — 33.965.40, procenten vid jämförelse av 1938/39 med 1933/34 är 142,6. Därav var i folkskolorna elevantalet 1933/34 — 17.873.500, 1938/39 — 21.288.400, motsvarande % är 119,1. I mellanskolorna var antalet 1933/34 5.482.200 och 1938/39 — 12.076.000, procenten är 220,3. I högskolan 1933/34 — 458.300 och 1938/39 — 601.000, 131,1%. Bibliotek 1933/34 — 40.300, 1938/39 — 70.000, d.ä. 173,7% från föregående års tal. Böckernas antal i biblioteken 1933/34 — 86.000.000 och 1938/39 — 126.600.000 eller 147,2%. Teatrar 1933/34 — 587, 1938/39 — 790 eller 134,6%.

Dessa tal visa, att då man t.ex. i Estland på allt sätt sökte hindra det lägre skicket barn att komma till mellan- och högskolan, då skolans dörrar här blevo allt svårare att öppna, fortsatte man i Sovjetunionen med kulturarbetet med utvidgade

möjligheter. Skolornas, elevernas, bibliotekens och teatrarnas antal växte hastigt.

Genom Estlands inträdandet i Sovjetunionen bortfalla hindren för begåvade ungdomar att fortsätta sina studier även här hos oss. Det har möjliggjorts för oss att få del av Sovjetunionens erfarenheter i kulturarbetets hittills uppnådda resultat vid dess uppbyggningsarbete, och bjuda alla dem, som hittills till följd av höga skolavgifter och svårtillgängliga skolor voro tvungna att avbryta studierna, möjligheter till att fortsätta dessa.

Inträdandet i Sovjetunionen möjliggör pensionering för alla äldre arbetare samt skolavgifternas avskaffande. Samarbetet med Unionen möjliggör kulturens uppblomstring i snabbare tempo. Den möjliggör även för oss att för alltid göra slut på den plutokratiska klickens skräckvälde samt återgiva folket en verklig och säker frihet.

Vi inträda i Sovjetunionen såsom en självständig, Sovjetrepublik, ty vi vilja att Estlands suveränitet skall vara garanterad, likaså Estlands självständighet och folkkultur. Därför föreslår jag, att vi vända oss till Socialistiska Sovjetrepublikernas Förbunds Överpresidium med anhållan om att Estlands Socialistiska Sovjetrepublik måtte mottagas som medlem i Sovjetunionen på samma villkor som Sovjetrepublikerna Ukraina, Vitrysslands Sovjetrepublik och andra sovjetrepubliker. (Ihållande applåder.)

Vi ha tillräckligt länge vändats i de imperialistiska staternas förstugor, nu vilja vi nå fram till Sovjetunionens soliga rymder.

Leve det fria Sovjetestland! (Applåder).

Leve Estlands vän — kamrat Ždanov! (Applåder).

Leve det stora Socialistiska Sovjetrepublikernas Förbund! (Ihållande applåder).

Leve folkens store ledare kamrat Stalin! (Bravotillrop — ihållande applåder.)

TRÜKIVIGADE ÕIENDUS.

Lk. 53	teine rida ülalt:	on trükitud	peab olema
		införli vande	inträdande
„	2 viimane rida	ЭСТОНСКОМ	ШВЕДСКОМ